

**Pastoral Juvenil i
Pastoral Vocacional
a la llum de la JMJ**

Pastoral Juvenil i Pastoral Vocacional a la llum de la JMJ

Carta pastoral

MONS. JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
Bisbe de Terrassa

Pasqua de 2012

Portada: «Trobada amb els voluntaris de la JMJ - IFEMA - Madrid 2011».

Dipòsit Legal: B-14990-2012

Disseny i impressió: I. G. Santa Eulàlia, Santa Eulàlia de Ronçana

Índex

Introducció	9
Perspectiva i finalitat de la JMJ	11
1. Perspectiva: la vida com una peregrinació	14
2. Finalitat: Crist en el centre de la fe i la vida	19
3. Laboratori de la fe, trobada amb Crist i experiència d'Església	23
JMJ i Pastoral Juvenil	29
1. Elements que la JMJ aporta a la Pastoral Juvenil.....	32
2. Desafiaments de la societat actual i del subjecte postmodern	36
3. Resposta als desafiaments. El jove cristià d'avui	40
JMJ i Pastoral Vocacional	57
1. La vida com a vocació	59
2. L'Església, casa i escola de vocació	67
3. Línies de força en la Pastoral Vocacional	74
Conclusió	83

Introducció

La Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) és una immensa gràcia de Déu per a l'Església. Ha estat una de les grans intuïcions del beat Joan Pau II, que va oferir un lloc de trobada a tants i tants joves que es pregunten pel sentit de la vida, que cerquen respostes als seus interrogants fonamentals, que cerquen la felicitat, la veritat i el bé, i que el troben en Crist i en l'Església. També els joves necessiten respostes a les seves inquietuds vocacionals i la JMJ és un moment propici per trobar-hi una mica de llum. El fruit depèn de la preparació, de la realització i de la continuïtat. El sant pare Benet XVI ha recollit el testimoni del seu predecessor i amb un estil i carisma propis segueix convocant i acompanyant els joves.

La recent JMJ que s'ha celebrat a Madrid ha estat una nova constatació de la força i de la vitalitat d'aquesta festa de la fe. La novetat de la preparació immediata a les diòcesis, els anomenats *dies en les diòcesis*, ha constituït una experiència molt positiva per a les nostres esglésies locals. Tot plegat ens obliga a plantejar el futur amb una renovada esperança en Déu i al mateix temps a esmerçar-nos amb diligència a la tasca de fer fructificar els dons rebuts.

Avui dia estem sotmesos a grans transformacions de la societat, a canvis que es produeixen amb molta celeritat. Per això crec que podem parlar d'un abans i un després de la JMJ de Madrid, d'una etapa nova que comença, encara que això no signifiqui de cap manera deixar enrere els nostres antecedents, tant en el camp de la pastoral juvenil com el de la pastoral vocacional.

Fem memòria, en primer lloc, d'un important document titulat *Orientacions per a la pastoral de joventut* que l'Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola va aprovar el mes de novembre de 1991. Al mateix temps, i per desenvolupar aquestes orientacions, va encarregar l'elaboració d'un *Projecte Marc de Pastoral de Joventut* a la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar amb la col·laboració de les comissions d'Ensenyament i Catequesi, i de Seminaris i Universitats. Aquell *Projecte Marc* portava per títol *Joves a l'Església, cristians en el món*, i es va presentar l'any següent, el 1992. Quinze anys més tard, l'abril de 2007, se'n va presentar una nova edició actualitzada i enriquida que portava per títol *Joves a l'Església, cristians en el món en el tercer mil·lenni*.

També és important recordar alguns esdeveniments significatius que han tingut lloc al llarg d'aquestes etapes de reflexió. El primer va ser la trobada del beat Joan Pau II amb els joves a Madrid, el 3 de novembre de 1982, en el marc del seu primer viatge apostòlic a Espanya. Més endavant, la JMJ que es va celebrar a Santiago de Compostela l'agost de 1989 va suposar un salt qualitatiu i quantitatiu de la pastoral juvenil. A la trobada es va concretar la perspectiva de peregrinació per definir la vida del jove i de la JMJ. Un altre moment particularment important en aquest itinerari va ser la trobada amb els joves a Cuatro Vientos el 3 de maig de 2003, que va ser la darrera gran trobada de Joan Pau II amb els joves.

A les pàgines que segueixen m'agradaria fer una petita contribució a la reflexió sobre la pastoral juvenil i la pastoral vocacional a la llum del fenomen que ha suposat la Jornada Mundial de la Joventut i, en particular, de la que es va celebrar a Madrid el passat mes d'agost. La reflexió constarà de tres parts: en primer lloc, la perspectiva i la finalitat de la JMJ; en segon lloc, la relació de la JMJ amb la pastoral juvenil i, en tercer lloc, la relació de la JMJ amb la pastoral vocacional.

Perspectiva i finalitat de la JMJ

Vigília d'oració. Cuatro Vientos.
Dissabte, 20 d'agost de 2011.

Perspectiva i finalitat de la JMJ

La JMJ ha estat una aportació genial del beat Joan Pau II a l'Església i al món. Ell sempre va confiar en els joves i els va atorgar un protagonisme singular en la vida de l'Església i en la seva missió evangelitzadora. Un gest espontani que va fer en el començament del seu pontificat ha adquirit una gran força significativa i profètica amb el pas dels anys: el diumenge, 22 d'octubre de 1978, en acabar la Missa solemne de la inauguració del seu ministeri de Successor de Pere, va recitar amb tots els presents a la plaça de sant Pere la pregària de l'Angelus i va dirigir-los una breu allocució. Al final va improvisar unes paraules per als joves que l'escoltaven: "Vosaltres sou el futur del món, l'esperança de l'Església. Sou la meua esperança"¹.

L'any 1984 va adreçar una invitació als joves de tot el món convocant-los a celebrar el Jubileu internacional de la Joventut a Roma, el diumenge de Rams, 14 d'abril. La resposta que va obtenir va ser multitudinària i sorprenent. L'any següent, el 1985, va ser declarat per l'Organització de les Nacions Unides Any Internacional de la Joventut, la qual cosa va possibilitar l'ocasió d'una altra gran trobada del Papa amb els joves i, alhora, la publicació de la *Carta Apostòlica als joves i a les joves del món*, un text extraordinari que manté tota la seva vigència.

1. JOAN PAU II, *Àngelus*, 22 d'octubre de 1978.

1. Perspectiva: la vida com una peregrinació

La JMJ ha de ser considerada des de la perspectiva de la peregrinació. Les Jornades han nascut del desig d'oferir als joves *moments significatius de pausa* en el seu camí de peregrinació de la fe. També per a facilitar-los la trobada amb altres joves de la seva edat, provinents d'altres països i continents, amb els que puguin compartir la seva fe, les seves inquietuds i els seus problemes, amb els que puguin intercanviar experiències². Per això se'ls invita periòdicament a convertir-se en peregrins pels camins del món, tot construint ponts de fraternitat i d'esperança entre persones, pobles i cultures.

Icona de l'Església peregrina

En el missatge per a la celebració de la XVIII Jornada Mundial de la Pau, el beat Joan Pau II, es va dirigir als joves plantejant la vida com una *peregrinació de descoberta*. En aquesta peregrinació cal descobrir la pròpia realitat, també els valors que forgen la vida i al mateix temps els diversos pobles i nacions per arribar a viure units en solidaritat. En aquest camí que dura tota la vida cal reafirmar els valors que forgen la persona i el món, aquells que afavoreixen la vida, que reflecteixen la dignitat humana i que ajuden a construir un món en justícia i en pau³.

Tres anys després, en el transcurs de l'anunci de la IV Jornada Mundial de la Joventut que es va celebrar a Santiago de Compostela, remarcava que la peregrinació té un significat espiritual molt profund i que constitueix en ella mateixa una catequesi

-
2. Cf. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d'estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, n. 1, 8 de maig de 1996; JESUS PULIDO, *Guía teológico-pastoral para comprender y celebrar la Jornada Mundial de la Juventud 2011*, Barcelona 2011, pp. 25-30.
 3. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XVIII Jornada Mundial de la Pau*, 1 de gener de 1985, n. 10.

important. El Sant Pare constatava un ressorgiment de la pràctica de la peregrinació a tot el món, especialment entre els joves, i els exhortava a viure-la com un camí de renovació interior per aprofundir en la fe, per enfortir la comunió i la solidaritat amb els germans i també com un mitjà adequat per a descobrir la vocació personal⁴.

En la vetlla de pregària al Monte do Gozo va exhortar els joves a posar-se a caminar amb Maria i a prendre un compromís de seguiment de Crist, Camí, Veritat i Vida, per ser missatgers de la Nova Evangelització i constructors de la civilització de l'amor. A la Missa de clausura els va fer la següent invitació: "descobriu la vostra vocació real per col·laborar en la difusió d'aquest Regne de veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau. Si de veritat voleu servir els vostres germans, deixeu que Crist regni en els vostres cors, que us ajudi a discernir i a créixer en el domini de vosaltres mateixos, que us enforteixi en les virtuts, que us ompli sobretot de la seva caritat, que us porti pel camí que condueix a la 'condició de l'home perfecte'. No tingueu por de ser sants!"⁵.

La JMJ és icona viva de l'Església peregrina. Els joves que creuen en Crist són una icona viva de l'Església peregrina pels camins del món. A través del diàleg, posant en comú els problemes i les esperances, a través de compartir els ideals, en les trobades d'oració i de reflexió s'experimenta i es visualitza la promesa de Jesús de ser present allà on dos o més es reuneixen en el seu nom (cf. Mt 18,20)⁶. I el Papa també és pelegrí, pelegrí que guia aquesta peregrinació,

4. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la IV Jornada Mundial de la Joventut*, 27 de novembre de 1988, n. 3.

5. JOAN PAU II, *Homilia de la Santa Missa en el Monte del Gozo*, IV Jornada Mundial de la Joventut, 20 d'agost de 1989.

6. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XII Jornada Mundial de la Joventut*, 15 d'agost de 1996, n. 1.

gran i jove, pels camins del món, travessant els camins de la terra, acompanyat pels joves⁷.

La peregrinació també és el fruit d'una actitud de recerca. La fe guia els joves en la vida, com l'estrella va ser guia dels Mags fins a la trobada amb Jesús, tal com contemplàvem a la JMJ de Colònia. Sant Joan Crisòstom ho expressa amb una frase plena de penetració psicològica: "No es van posar en camí perquè havien vist l'estrella, sinó que van veure l'estrella perquè s'havien posat en camí". Observaven atentament els signes del cel, amb l'esperança que alguna cosa gran havia de passar, quan van percebre el senyal de l'estrella i el van seguir fins a trobar Déu Infant. I en l'aventura d'aquesta recerca, van tenir el coratge d'abandonar les seves possessions, les seves comoditats, les seves seguretats.

Seguiment de Jesús

La peregrinació s'identifica amb el seguiment de Jesús: "Si algú vol venir amb mi, que es negui a ell mateix, que prengui cada dia la seva creu i que em segueixi" (Lc. 9, 23). Aquestes paraules expressen la radicalitat d'una decisió que no admet ni vacil·lacions ni girar la mirada enrere. És una exigència dura, que va impressionar fins i tot els deixebles, però que ha produït fruits admirables de santedat i de martiri. Són paraules que descriuen el camí del Mestre, que és el mateix que ha de recórrer el deixeble. La creu és el signe que garanteix l'autèntica espiritualitat i el veritable apostolat. Cal carregar-se la creu cada dia si es vol ser deixeble de Crist.

Jesús camina davant dels seus i demana a cadascú que recorri el seu mateix camí. No ha vingut a ser servit sinó a servir. Caldrà carregar la creu i portar-la amb fermesa seguint els passos de Jesús, del Mestre,

7. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XVI Jornada Mundial de la Joventut*, 14 de febrer de 2001, n. 1.

sense por a les dificultats del camí, perquè Ell fa camí al costat nostre. La creu és símbol de sofriment extrem, però encara més és signe de l'amor del Pare i de Crist als homes, un amor que porta a donar la vida per la salvació de tots. La creu simbolitza la missió d'anunciar al món l'amor del Pare i de proclamar que només en Crist es troba la salvació dels homes, la pau autèntica, la felicitat per a un mateix i per als altres⁸.

Els joves pelegrins han de ser evangelitzadors enmig del món. L'Esperit Sant és qui impulsa la missió evangelitzadora de l'Església. Després de la resurrecció i de l'ascensió de Jesús al cel, la vinguda de l'Esperit Sant a Pentecosta va transformar profundament els Apòstols, que van comprendre la paraula de Jesús i la missió que havien de portar a terme, i varen rebre la força que els capacitava per donar testimoni. L'Esperit Sant els va convertir en testimonis de Crist ressuscitat. Semblantment els joves han d'anunciar l'Evangelí pels camins del món i donar testimoni en els ambients més diversos, fins i tot on hi hagi indiferència o refús⁹.

La peregrinació la fem acompanyats de Maria, Mare i Mestra. Ella és l'estrella que ens guia vers el port segur que és Crist. Maria és el model i guia per a viure a fons el compromís, ja sigui en els petits detalls o en les grans ocasions, en els grans desafiaments que se'ns presenten. Ella també va haver de recórrer el seu camí de fe, que no va estar pas exempt de dificultats; ella ens ensenya a descobrir l'alegria i la fecunditat de la vida oculta. Amb ella acompanyem Jesús

8. Cf. BENET XVI, *Via Crucis amb els joves*, Madrid, 19 d'agost de 2011; JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XVI Jornada Mundial de la Joventut*, 14 de febrer de 2001, n. 3.

9. BENET XVI, *Homília en la Santa Missa de clausura de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut en l'aeròdrom Cuatro Vientos de Madrid*, 21 d'agost de 2011; JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XII Jornada Mundial de la Joventut*, 30 de novembre de 1997, n. 6.

en la seva passió i mort, acollim l'anunci joiós de la Pasqua i rebem el do inestimable de l'Esperit Sant per ser autèntics testimonis de Crist ressuscitat¹⁰.

Pels camins del món i de la història

La Jornada Mundial de la Joventut és, doncs, una peregrinació pels camins del món i de la història. Una peregrinació que va començar a Roma, centre i cor de la catolicitat, per donar raó de la nostra esperança. Una peregrinació que va arribar a Buenos Aires (1987) tot proclamant que el missatge de Jesús alimenta l'esperança i renova l'energia per construir la civilització de l'amor. En el seu pas per Santiago (1989) va aprofundir sobre la vida en Crist, Camí, Veritat i Vida, i va recordar les arrels cristianes d'Europa. A Czestochowa (1991) va constatar que hem rebut un esperit de fills que ens porta a formar una sola família de fills de Déu.

La peregrinació va anar a Denver (1993) per pregonar que Crist ha vingut al món perquè tinguem vida i en tinguem a desdir (cf. Jn 10, 10) i a Manila (1995) per recordar com Jesús confia als seus deixebles la missió que ell mateix ha rebut del Pare: "Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres" (Jn 20, 21). París (1997) va recordar la recerca de Déu per part de l'ésser humà, i a Roma (2000) la peregrinació es va centrar en la contemplació de la Paraula de Déu que s'ha fet home i ha habitat entre nosaltres (cf. Jn. 1,14). Després van venir Toronto (2002), Colònia (2005) i Sydney (2008) i, per últim, Madrid (2011), que ha suposat una renovació del compromís de viure "edificats i arrelats en Crist, fermes en la fe" (cf. Col. 2, 7).

Tota la vida és una peregrinació i el jove cristià és un pelegrí que, pels camins del món, es dirigeix a la casa del Pare. En aquest peregrinar, la JMJ és un moment significatiu de pausa, de trobada, de compar-

10. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per a la celebració de la XVIII Jomada Mundial de la Joventut*, 8 de març de 2003, n. 5.

tir serenament. És com una aturada en el camí, com una “forta experiència de fe i de comunió, que ajudarà a afrontar les preguntes més profundes de l’existència i a assumir responsablement el lloc de cadascú en la societat i dins la comunitat eclesial”¹¹. En resum, “uns dies intensos de peregrinació a l’encontre amb Crist”¹².

2. Finalitat: Crist en el centre de la fe i de la vida.

El maig de 1996 es va celebrar un Seminari d’estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut en el santuari de Jasna Góra, a Czestochowa. El beat Joan Pau II va enviar als participants una carta preciosa que recull, per una banda, la inspiració de les JMJs que ell va començar i, per l’altra, l’experiència dels deu primers anys de les jornades. En aquella carta expressa amb tota rotunditat que la “finalitat principal de les Jornades és la de col·locar a Jesucrist en el centre de la fe i de la vida de cada jove, perquè sigui el punt de referència constant i la llum veritable de cada iniciativa i de tota la tasca educadora de les noves generacions. Aquesta és la “tornada” de cada Jornada Mundial. I totes les jornades juntes se’ns apareixen com una invitació, contínua i insistent, a fonamentar la vida i la fe sobre la roca que és Jesucrist”¹³.

Algunes característiques

Amb el pas dels anys ha quedat demostrat que les JMJs són esdeveniments providencials, ocasions propícies perquè els joves professin i proclamïn la seva fe en Crist cada vegada amb més alegria¹⁴. Es poden definir com “una festa de la fe” per als joves, en

11. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d’estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, n. 3, 8 de maig de 1996.

12. BENET XVI, *Discurs en la cerimònia de benvinguda*, Madrid, 18 d’agost de 2011.

13. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d’estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, n. 1, 8 de maig de 1996.

14. Cf. *Ibidem*, n. 2.

les quals s'hi destaquen tres característiques: l'alegria, la trobada fraternal i l'entusiasme de la fe¹⁵.

En primer lloc, l'alegria profunda, el goig espiritual, que és un do de Déu. El papa Benet XVI ho expressava així: "En efecte, l'alegria és un element central de l'experiència cristiana. També experimentem a cada Jornada Mundial de la Joventut una alegria intensa, l'alegria de la comunió, l'alegria de ser cristians, l'alegria de la fe. Aquesta és una de les característiques d'aquestes trobades. Veiem la força d'atracció que tenen: en un món marcat sovint per la tristesa i la inquietud, l'alegria és un testimoni important de la bellesa i fiabilitat de la fe cristiana"¹⁶.

En segon lloc, la trobada fraternal. Són dies en els quals els joves comparteixen la celebració de l'Eucaristia, l'oració, la petita història i el bagatge que cadascú porta a la seva motxilla, les capacitats personals i els bens materials que es posen al servei de tots. I en aquest clima s'estableixen vincles profunds de fraternitat que fan visible la comunitat eclesial. En l'entrevista que Benet XVI va concedir als periodistes en el viatge a Austràlia es referia a la JMJ de Colònia amb aquests termes: "La JMJ [de Colònia] no ha sigut simplement un esdeveniment de masses, ha sigut una gran festa de la fe, una trobada humana de la comunió en Crist"¹⁷.

En tercer lloc, l'entusiasme, la fascinació i plenitud que produeix en el jove la trobada amb Crist i amb els germans, és quelcom molt gran, com la trobada d'un tresor o d'una perla fina (cf. Mt 13, 44-46). El jove entusiasmada serà capaç de donar testimoni d'allò que ha experimentat i de portar a terme projectes que transformin el món. El seu entusiasme farà possible que s'expressi amb valentia,

15. Cf. JESÚS PULIDO, o.c., pp. 42-45.

16. BENET XVI, *Missatge per a la XXVII Jornada Mundial de la Joventut 2012*.

17. BENET XVI, *Entrevista concedida als periodistes durant el vol a Austràlia*, 12 de juliol de 2008.

amb llibertat d'esperit i sense por; el portarà a ser audaç al servei de la veritat i del bé. Els joves poden percebre que no estan sols; al contrari, constaten que l'Església catòlica és la institució que reuneix més joves. Aquest punt és particularment important pels que provenen de països on l'Església és minoritària i perseguida. La trobada els confirma en la fe i els ajuda a donar raó de l'esperança.

Elements constitutius

En què consisteix la festa de la fe en les JMJs? Quins són els seus elements constitutius? La substància del programa es compon de tres elements: Els Actes Centrals, que són celebracions litúrgiques; la Paraula de Déu, presentada bàsicament a través de les catequesis impartides pels Bisbes en les diverses llengües; i un conjunt d'activitats artístiques i culturals que denominem Festival de la Joventut.

En el discurs que va dirigir el sant pare Benet XVI a la Cúria romana el Nadal de 2008, en referir-se a la JMJ celebrada a Sydney, va destacar que la "litúrgia solemne és el centre de tot el conjunt, perquè en ella esdevé allò que nosaltres no podem realitzar i que, malgrat tot, sempre esperem. Ell és present. Ell entra enmig nostre. S'ha esquinçat el cel i això fa més lluminosa la terra. Això és el que fa alegre i oberta la vida, i uneix uns i altres en una alegria que no es pot comparar amb l'èxtasi d'un festival de rock"¹⁸.

Els moments essencials de la JMJ es troben en la celebració de la litúrgia i en la pregària. La celebració de la litúrgia al llarg de tota la JMJ va marcant la vida, la ment i el cor dels joves i propicia en ells la millor educació espiritual. L'oració, la meditació de la Paraula de Déu i la celebració dels sagraments constitueixen l'espai ideal perquè els joves puguin descobrir la veritat del seu ésser i la voluntat de Déu en la seva vida. En el silenci interior, en l'escolta de la Paraula, en la

18. BENET XVI, *Discurs a la Curia*, 22 desembre 2008.

vivència de la celebració de l'Eucaristia i del sagrament de la Penitència podran viure la trobada amb el Senyor.

La litúrgia constitueix una experiència viva del do de Déu i és una gran escola de la resposta a la seva crida. La força de la litúrgia celebrada amb dignitat i atenció, la grandesa del misteri, la seva capacitat transformadora constitueixen lloc de trobada i de crida. En el desenvolupament de la Jornada també ha d'ocupar un lloc preferent Maria per la seva importància en la vida i en l'espiritualitat dels joves. D'altra banda, en la JMJ també es proposa l'exemple de sants joves com models en el seguiment de Crist.

La centralitat de la Paraula de Déu seria el segon element constitutiu: "Els diferents moments de què consta una Jornada Mundial constitueixen, en la seva globalitat, una àmplia forma de catequesi, un anunci del camí de conversió a Crist a partir de l'experiència i dels interrogants profunds de la vida quotidiana dels destinataris. La Paraula de Déu és el centre, la reflexió catequètica l'instrument, l'oració, l'aliment, la comunicació i el diàleg, l'estil"¹⁹.

A partir dels textos escollits de les Sagrades Escripures, s'ajuda els joves a dialogar amb Crist, se'ls anima a plantejar al Senyor les mateixes qüestions que els deixebles: "Mestre, on vius?". Al llarg de les JMJs s'han anat actualitzant les mateixes preguntes que Jesús va fer als joves del seu temps per dirigir-les als joves d'avui. En l'homilia de la Santa Missa de clausura de la JMJ de 2011, el papa Benet deia als joves. "Benvolguts joves, avui Crist també es dirigeix a vosaltres amb la mateixa pregunta que va fer als apòstols: 'I vosaltres, qui dieu que soc jo?'. Responen-li amb generositat i valentia, com correspon a un cor jove com el vostre"²¹.

19. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d'estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, n. 3, 8 de maig de 1996.

20. Cf. JESÚS PULIDO, o.c., p. 38.

21. BENET XVI, *Homilia en la Santa Missa de clausura de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut a l'aeròdrom Cuatro Vientos de Madrid*, 21 d'agost de 2011.

En les catequesis, els Bisbes desenvolupen el tema elegit pel Sant Pare a partir de la Paraula de Déu. Són una ocasió magnífica de trobada i de diàleg dels joves amb els pastors que, tot partint dels interrogants profunds de la seva vida, anuncien la conversió i els proposen els fonaments de la fe. En les catequesis s'ofereix una resposta a la qüestió del sentit de la vida i el desig de felicitat. També es presenta la fe en tota la seva bellesa, i la veritat i el bé com el camí de trobada amb Déu. Per últim, es presenta l'amor com a resum dels preceptes i es convida a contemplar els principis morals des de la nova realitat de fills de Déu.

El tercer element seria el Festival de la Joventut. És una expressió de trobada, d'alegria compartida, d'intercanvi, d'enriquiment mutu a través de la música, del teatre, de la dansa i altres elements. És una festa internacional, amb activitats musicals, artístiques, històriques i tradicionals del lloc d'acollida i de tots els racons del planeta. Aquest pla inclou concerts, exposicions, mostres, visites guiades a museus, obres de teatre i un llarg etcètera; itineraris biogràfics de sants i missioners; en resum, un conjunt d'activitats que posen de manifest com la fe també esdevé cultura.

3. Laboratori de la fe, encontre amb Jesucrist i experiència d'Església

Laboratori de la fe

La JMJ es converteix en un *laboratori de la fe*, segons la felïç expressió que el beat Joan Pau II va fer servir en la vetlla de pregària de Tor Vergata, l'any 2000. Segons ell, el diàleg de Jesús amb els Apòstols a Cesarea de Filip ens introdueix en el que es pot anomenar el *laboratori de la fe*. En aquest esdeveniment es descobreix "el misteri de l'inici i de la maduració de la fe. En primer lloc hi trobem la gràcia de la revelació: un íntim i inefable acte de donació de Déu a l'home; després segueix la crida a donar una

resposta i, finalment, hi ha la resposta de l'home, resposta que des d'aquest moment en endavant haurà de donar sentit i forma a tota la seva vida. Aquí tenim el que és la fe. És la resposta a la paraula del Déu viu per part de l'home racional i lliure. Les qüestions que Crist planteja, les respostes dels Apòstols i la de Simó Pere, són com una prova de la maduresa de la fe dels que són més a prop de Crist²².

També la trobada i el diàleg amb Crist ressuscitat en el cenacle de Jerusalem va ser pels Apòstols una mena de *laboratori de la fe*, especialment el diàleg amb Tomàs. En l'escena d'aquest diàleg, contemplem una dialèctica entre la fe i la incredulitat de Tomàs i, després, una confessió entranyable i profunda de la veritat sobre Crist. Aquí, el *laboratori de la fe* s'ha enriquit amb un nou element que és la trobada personal amb Crist ressuscitat²³. La JMJ esdevé també com un laboratori de fe en el qual el jove pot viure la trobada amb Crist, entrar en diàleg amb el Senyor ressuscitat, escoltar les seves preguntes i donar una resposta que comprometi la seva vida.

La fe és un do de Déu que ens invita a participar de la seva mateixa vida divina. Suposa l'adhesió de tota la persona a la manifestació que Déu fa de si mateix, una relació personal amb Crist. Fe i seguiment de Crist estan estretament relacionats. Mitjançant la fe estem arrelats amb Crist, fonamentats en ell i responem a la crida de Déu, amb confiança, escoltant la seva paraula i posant-la en pràctica. I la fe es fa més profunda i madura, es consolida i creix a mesura que s'intensifica i enforteix la relació amb Jesús, a mesura que es posa el Crist en el centre de la vida²⁴.

22. JOAN PAU II, *Discurs del Sant Pare en la Vetlla de Pregària de Tor Vergata*, n.1, 19 d'agost de 2000.

23. Cf. *Ibidem*, n. 2.

24. BENET XVI, *Homilia en la Santa Missa de clausura de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut en l'aeròdrom Cuatro Vientos de Madrid*, 21 d'agost de 2011.

L'encontre amb Jesucrist

La finalitat principal de les Jornades és propiciar en el jove una forta experiència de fe, una trobada amb Crist que es converteix en el centre de la seva vida, en el punt de referència constant i en la llum que il·lumina els seus passos. També una experiència de comunió amb l'Església que l'ajudarà a trobar i assumir el seu lloc en la Comunitat eclesial. D'aquesta manera podrà respondre als interrogants de la seva existència i comprometre's en la tasca evangelitzadora de l'Església²⁵.

La trobada amb el Crist és la finalitat fonamental de les JMJs. El papa Benet XVI, en la introducció de la seva encíclica *Déu és amor*, resumeix magistralment el que és la vida cristiana i el que ha de ser, en síntesi, una JMj: "No es comença a ser cristià per una decisió ètica o per una gran idea, sinó per la trobada amb un esdeveniment, amb una Persona, que dona un nou horitzó a la vida i, amb ell, una orientació decisiva"²⁶. L'essència del cristianisme és la persona de Crist i la vida cristiana arrenca d'una trobada amb Ell. La persona de Jesucrist és el centre de la vida i de la missió de l'Església, i ha de ser el centre de la vida del jove.

El teòleg Romano Guardini havia subratllat que l'essència del cristianisme és Jesús de Natzaret i va afirmar, també, que "Jesús no és només el portador d'un missatge que exigeix una decisió, sinó que és Ell mateix qui provoca la decisió, una decisió imposada a tots els homes, que penetra per tots els vincles terrenals i que no hi ha cap poder que pugui ni contrastar ni aturar. És, en una paraula, la decisió per essència"²⁷. Els joves no s'enamoren de les doctrines, de les normes morals o dels valors. Els joves s'enamoren de perso-

25. Cf. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d'estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, nn. 1- 3, 8 de maig de 1996.

26. BENET XVI, *Deus est Caritas*, n. 1.

27. ROMANO GUARDINI, *La esencia del cristianismo*, pp. 46-47.

nes concretes i es comprometran fins a donar la vida per la persona de Jesucrist. I de la trobada amb Crist naixeran iniciatives i compromisos al servei de la pau, la justícia, els pobres i qualsevol causa que se'ls presenti.

En la vetlla de pregària de Tor Vergata, el beat Joan Pau II va descriure amb precisió l'inconformisme del cor jove, la seva insatisfacció davant la mediocritat, la inquietud per trobar un gran ideal i el desig de canviar el món. I com la trobada amb Crist transforma la vida, transforma el cor i, com a partir de la trobada vindrà el seguiment i el compromís: "En realitat és a Jesús a qui busqueu quan somieu la felicitat; és Ell qui us espera quan no us satisfà res de tot el que trobeu; és Ell la bellesa que tant us atreu; és Ell qui us provoca amb aquesta set de radicalitat que no us permet deixar-vos arrossegar pel conformisme; és Ell qui us empeny a deixar les màscares que falsegen la vida; és Ell qui us llegeix en el cor les decisions més autèntiques que altres volien silenciar. És Jesús qui suscita en vosaltres el desig de fer de la vostra vida quelcom gran, la voluntat de seguir un ideal, el refús a deixar-vos atrapar per la mediocritat, la valentia de comprometre-us amb humilitat i perseverança per millorar-vos a vosaltres mateixos i a la societat, fent-la més humana i fraterna"²⁸.

Una experiència d'Església

La JMJ també propicia una experiència de l'Església, de la seva catolicitat, de la seva universalitat. S'experimenta la unitat, la pertinença a una gran família, a través de la pregària, guiats per l'únic Senyor Jesucrist. S'experimenta que, malgrat les dificultats de la vida, val la pena formar part de l'Església universal²⁹. Les JMJs,

28. JOAN PAU II, *Discurs del Sant Pare en la Vetlla de Pregària de Tor Vergata*, n. 5, 19 d'agost de 2000.

29. Cf. BENET XVI, *Discurs davant els Cardenals i la Cúria romana*, Roma, 22 de desembre de 2011.

a més de ser una *pedagogia de la fe*, també són una *pedagogia de la comunió*. Són una iniciativa que permet als joves sentir-se membres de l'Església, amb plena comunió amb els seus pastors i amb el successor de Pere. Són, al mateix temps, una manifestació privilegiada de la confiança que l'Església posa en els joves, de la importància i l'atenció que tota l'Església atorga a les generacions joves. Per això es converteix en la Jornada de l'Església per als joves i amb els joves³⁰.

La JMJ és un esdeveniment de tota l'Església, que és sempre jove. Aquest projecte pastoral no implica només als joves sinó a tot el poble de Déu, que es veu enfortit per l'entusiasme i l'impuls de la seva fe jove. Es tracta de fer protagonistes els joves. Els joves cristians, corresponsables amb tota l'Església de la seva missió evangelitzadora, han de participar activament en la vida de l'Església, celebrar la seva fe i assumir les seves responsabilitats perquè siguin protagonistes de l'evangelització i artífexs de la renovació de la societat. L'experiència de les JMJs ens ensenya que els joves estan disposats a comprometre's en l'Església i en el món, i cal encomanar-los responsabilitats i confiar en ells.

La dimensió eclesial de les JMJs es manifesta especialment per la presència del Sant Pare, que assegura la comunió amb l'Església universal. També és important la participació dels Bisbes enmig dels joves i el seu treball de catequistes, la presència dels sacerdots i la seva disponibilitat per als sagraments, i el diàleg personal i la participació de persones de diferents estats de vida que fa créixer el desig de santedat i ajuda als joves a descobrir la seva vocació específica. També és important la integració de moviments eclesials i de

30. Cf. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d'estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, nn. 3.5, 8 de maig de 1996.

31. Cf. CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, *Opciones de Pastoral de Juventud*, n. 20; PROYECTO MARCO DE PASTORAL JUVENIL, *Jóvenes en la Iglesia, cristianos en el mundo en el tercer milenio*, pp. 51-53.

totes les realitats de l'Església, especialment les delegacions de pastoral juvenil. Tots fent camí, participant de la missió comuna, de la crida a la santedat, tot vivint la comunió eclesial i l'enriquiment i la complementarietat de carismes³².

32. Cf. JESÚS PULIDO, o.c., pp. 31-35.

JMJ i Pastoral Juvenil

Vigília d'oració. Cuatro Vientos.
Dissabte, 3 de maig de 2003.

JMJ i la Pastoral Juvenil

Ens podem preguntar per la relació o la influència de la JMJ en la pastoral juvenil ordinària. Segons el beat Joan Pau II, la JMJ “no és una alternativa de la pastoral juvenil ordinària, que es porta a terme freqüentment amb gran sacrifici i abnegació. Més aviat vol enfortir-la oferint-li nous camins de compromís, amb objectius cada vegada més significatius i participatius. Si bé tendeix a suscitar entre els joves una acció apostòlica més gran, no vol pas aïllar-los de la resta de la comunitat, sinó que els vol fer protagonistes d’un apostolat que s’encomani a les altres edats i situacions de vida en l’àmbit de la nova evangelització”³³.

Una anàlisi objectiva de la JMJ posa de relleu alguns elements que esdevenen cada vegada més imprescindibles en tota la pastoral juvenil. Són elements que brollen, per una banda, de la manera de ser dels joves i, per l’altra, de la seva comprensió simultània per al qui els convoca. Són elements que poden servir eficaçment en els diferents nivells de la pastoral, ja siguin parroquials, diocesans, nacionals o internacionals³⁴. La JMJ va ser una aposta personal del beat Joan Pau II que va produir sorpresa i que no va estar exempta de resistència en els primers moments. Ara bé, la iniciativa es va anar desenvolupant i avui dia forma part del programa pastoral de l’Església.

33. JOAN PAU II, *Carta amb motiu del Seminari d’estudi sobre les Jornades Mundials de la Joventut*, n. 3, 8 de maig de 1996.

34. Cf. CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA, PROYECTO MARCO DE PASTORAL JUVENIL, *Jóvenes en la Iglesia, cristianos en el mundo en el tercer milenio*, pp. 17-21.

1. Elements que la JMJ aporta a la pastoral juvenil

Analitzarem alguns components que ens semblen imprescindibles perquè un esdeveniment d'aquestes característiques es pugui desenvolupar.

Una convocatòria atractiva

El primer element consisteix en una convocatòria que arribi a motivar, a crear expectació i que porti els joves a respondre a la crida. En aquella ocasió els joves van escoltar una crida del Sant Pare que va desvetllar l'alegria de la fe i el desig de respondre a la convocatòria. A més del carisma profètic de qui convocava, també resultava atractiva la idea d'una reunió mundial de joves que comparteixen la seva fe i amistat. Els joves són capaços de grans sacrificis quan hi ha alguna cosa que per a ells val la pena. Al cap dels anys, podem afirmar que això resulta vàlid en les grans trobades internacionals i també en les trobades locals.

En la JMJ de Madrid, el passat mes d'agost, hi varen participar dos milions de joves de tot el món. Els participants en aquesta trobada, així com els seus coetanis dels diversos llocs de procedència, coincideixen en els anhels més profunds del cor humà: ser feliços, trobar un sentit a les seves vides. Són solidaris i generosos, inquiets i divertits; busquen un horitzó vital, un sentit, ja sigui enmig del benestar del Primer Món, ja sigui enmig de la pobresa i la injustícia del Tercer Món, per citar algunes situacions. Per tot això, i perquè els agrada gaudir de les grans concentracions, van participar amb goig a la Jornada.

La JMJ és encontre, és comunió, és reflexió i és celebració festiva de la fe. És una ocasió única per eixamplar horitzons, per a l'enriquiment personal a partir de la trobada amb altres persones procedents dels cinc continents. Una experiència de globalització positiva, una experiència de la universalitat de l'Església. Una vivència

del goig de la fe i de la força de compartir aquesta fe amb tants i tants joves de tot el món. En definitiva, una convocatòria atractiva que té una resposta més que satisfactòria.

Un lideratge creïble

La iniciativa proposada ha de crear empatia entre el convocant i els convocats. El beat Joan Pau II va exercir un extraordinari lideratge espiritual i social que es va manifestar particularment amb els joves, que va viure amb naturalitat i del que segurament el nostre món estava necessitat. Aquest lideratge era conseqüència, en definitiva, de la seva santedat personal, que es traslluïa en una gran coherència de vida, en una existència lliurada fins al final i en un gran dinamisme. Però aquesta realitat profunda s'expressava a través d'una personalitat extraordinària, d'una gran simpatia personal, amb gran domini dels *mass media* i dels escenaris més diversos.

El papa Benet XVI presenta unes característiques en part iguals i en part diferents a les del seu predecessor. Es presenta davant l'Església i el món amb una profunda humilitat, una profunda confiança en Déu, en Maria i en l'ajuda de tots els fidels. Té un carisma i un lideratge que exerceix amb estil propi; des de la senzillesa que trenca esquemes, des de la seva profunda espiritualitat i des d'una reconeguda formació acadèmica. Tot això s'ha tornat a posar de manifest en la JMJ de Madrid, tant en la seva massiva participació com en la seva complicitat en moments tan significatius com la vetlla de pregària a Cuatro Vientos, en la qual, lluny de retirar-se per ser protegit de l'aiguat, es va mantenir ferm al seu lloc. Un gest que va ser molt valorat pels joves.

Aquest lideratge creïble no és exclusiu del cas més rellevant que és el del Papa; també es manifesta en totes aquelles persones que ofereixen coherència entre les seves paraules i les seves obres, que anuncien l'Evangelí amb convicció, que estan identificades amb el

missatge, que viuen entregades als joves, que perseveren malgrat les dificultats. En definitiva, és el cas de tants agents de pastoral juvenil que, en una parròquia o en un moviment o associació porten a terme una obra fecunda d'apostolat en el món dels joves.

Un projecte comú i mantingut

El beat Joan Pau II va començar les JMJ i va viure fins uns mesos abans de la Jornada de Colònia que es va celebrar l'agost de 2005. El sant pare Benet XVI, en el seu primer viatge fora d'Itàlia, va culminar els treballs de preparació i va superar amb escreix les expectatives. Recordo que al començament de la JMJ de Colònia, en diverses entrevistes em van preguntar si els joves, acostumats al beat Joan Pau II i al seu carisma, connectarien amb el nou Pontífex o si es produiria un retrocés. Al final vaig respondre d'aquesta manera: "Si em permeten una imatge, diria que Joan Pau II era com un vent impetuós i Benet XVI s'assembla més a una brisa suau. Són personalitats molt diferents. Ara bé: els joves que admiraven, seguien i estimaven a Joan Pau II, ara admiren, segueixen i estimen a Benet XVI".

Hem comprovat que els joves, més enllà de la persona concreta, valoren sobretot el que representa, la seva missió i la seva funció com a principi de comunió amb l'Església universal. I així hem pogut comprovar que els joves són més profunds i madurs en la fe del que de vegades es pensa, i alhora donen exemple de sentit eclesial amb la seva participació entusiasta en totes les Jornades.

Aquest projecte comú i sostingut consisteix a fer dels joves uns sentinelles del matí, missatgers de l'Evangelí, constructors i artífexs de la pau, capaços de transformar-se a ells mateixos i de transformar el propi món amb la força lluminosa de l'Esperit Sant. Això es pot observar en totes les JMJs. Aquest horitzó de fons s'ha percebut

també en els discursos de Benet XVI a Colònia, a Sydney i a Madrid. A tots aquests llocs ha anat exhortant els joves a convertir-se en homes de veritat i de bé, de perdó i de misericòrdia, a ser testimonis del Crist davant els homes, a ser signe de consol i de salvació davant el sofriment humà.

Unes claus de sintonia

Val la pena analitzar què és el que descobrien els joves en el beat Joan Pau II per a seguir-lo d'aquella manera, malgrat el pas del temps i el deteriorament que la malaltia l'hi produïa en els darrers anys. I actualment ens podem preguntar què troben els joves en el papa Benet XVI per mantenir una sintonia semblant. Crec que es poden reconèixer algunes claus de la resposta.

En primer lloc jo destacaria el cristocentrisme del missatge papal. Per part de Joan Pau II és patent des de la seva primera encíclica, *Redemptor hominis*, l'encíclica programàtica del seu pontificat. A través de les JMJs pretén provocar en els joves, com hem anat analitzant, una trobada profunda que canviï la seva vida, que l'ompli de sentit i de plenitud. En Benet XVI això és també evident, i es podria resumir en l'afirmació que l'essencial, allò veritablement important en la nostra missió pastoral, és propiciar en les persones una experiència religiosa de fe profunda, un encontre personal amb Crist, que canviï les seves vides, que els canviï el seu cor.

La segona clau és l'inconformisme. El papa Wojtyla era un inconformista que volia renovar l'Església, que volia canviar el món, la manera de ser de la societat, d'acord amb els ensenyaments de l'Evangelí. Aquest desig de canvi profund va ser una constant al llarg de tota la seva vida. El papa Ratzinger, amb un lideratge i un estil diferents, segueix en la mateixa línia. En la Vetlla de pregària, a Colònia, remarcava que la veritable revolució, el canvi decisiu del món només ve de Déu i es realitza a través dels sants. La seva par-

ticular lluita contra el relativisme és expressió clara d'aquest inconformisme.

Com a tercera clau podem destacar que tots dos s'inspiren de forma directa en l'Evangelí amb tot el que això comporta de novetat, de frescor, de renovació incessant. Els continguts i els missatges de les JMJs i dels ensenyaments dirigits als joves per tots dos pontífexs, estan inspirats en l'Evangelí, des de la interioritat i la confiança del Sermó de la Muntanya fins a la caritat del Bon Samarità que es fa solidari amb els necessitats. Des de la fe més íntima, plena d'amor a Crist, fins al compromís per l'home i per la societat. Partint sovint de textos dels diàlegs que va mantenir el Senyor amb persones del seu temps i que són de màxima actualitat.

La quarta clau al meu entendre és, sens dubte, el testimoni de vida. En el beat Joan Pau II van confluïr els elements d'entrega propis de la vida quotidiana en un dels pontificats més llargs i fecunds de la història, amb els moments de martiri cruent, com el de l'atemptat que va sofrir el 13 de maig de 1981. Del papa Benet XVI podem dir que assumeix amb entrega totes les conseqüències de la seva missió, afronta amb coratge els problemes actuals de l'Església i del món i, en una època marcada pel relativisme més corrosiu, s'ha convertit en el paladí del segle XXI en el compromís i la lluita per la veritat i el bé.

2. Desafiaments de la societat actual i del subjecte postmodern

La pastoral de joventut és una realitat joiosa no exempta de les dificultats pròpies de totes les activitats apostòliques. Actualment vivim un moment de profundes transformacions històriques, culturals i socials que condicionen aquestes activitats. Analitzarem, a continuació, algunes característiques de la nostra època i també del subjecte postmodern.

Característiques de la nostra època

Una característica de la nostra època és el que en podríem dir crisi en la transmissió, ja sigui de cultura, de valors, de tradicions, de costums, de criteris, fins i tot crisi de comunicació i de diàleg. En el marc d'aquesta crisi general de transmissió, se situa també la crisi en la transmissió de la fe.

Aquesta crisi està íntimament unida a la crisi de la institució familiar, perquè el paper de la família en la transmissió de la fe és fonamental. Des de sempre, la família no només transmetia la vida, sinó també un patrimoni cultural i religiós de generació en generació. La institució familiar està sofrint una profunda crisi a Occident produïda, entre altres causes, per l'aprovació de les lleis del divorci i l'avortament, i també degut al reconeixement dels nous plantejaments que s'han introduït en la comprensió mateixa de la família.

Ara bé, crec que el principal desafiament per a l'Església i pel cristià del segle XXI és el procés de secularització en el que estem immersos. La religió, en ella mateixa, i les institucions religioses, han perdut capacitat d'influència, tant en els individus com en la societat, i a la vegada es constata una disminució en la pràctica religiosa i en l'acceptació dels continguts doctrinals i morals. Aquesta situació es converteix en un gran desafiament que reclama una resposta de l'Església i de cadascun dels seus membres.

Aquest procés condueix al relativisme moral i a la indiferència envers el fet religiós. Segons el plantejament relativista, no hi ha veritats absolutes, totes són relatives; i la veritat d'una proposició dependrà de les circumstàncies o de les condicions en què és formulada. El sant pare Benet XVI descriu lúcidament la situació en afirmar que "a qui té una fe clara, segons el Credo de l'Església, sovint se li aplica l'etiqueta de fonamentalista. Mentre que el relativisme (...) sembla ser l'única actitud apropiada als temps actuals.

Es va construir una dictadura del relativisme que no reconeix res com a definitiu, i que deixa com última mesura només el propi jo i els seus capricis³⁵.

Una altra conseqüència de la secularització és la separació entre la socialització cultural i la religiosa que es produeix actualment. Antigament, la religió orientava la vida de les persones i de les famílies, impregnava l'escola i el món de la cultura, i emmarcava la societat. La família, l'escola i les institucions religioses exercien la seva funció d'agents de socialització religiosa, que es portava a terme d'una manera continuada, gairebé com per contagi. De fet, la socialització cultural i religiosa anaven unides. Actualment ens trobem que, en anar-se eliminant la connexió entre societat i cultura amb la religió i l'Església, molts nens i joves porten a terme el seu procés de socialització des d'un contacte insuficient amb la religió.

Per últim, cal assenyalar també que cada vegada és més difícil mantenir la pròpia identitat cultural i religiosa dins l'actual món globalitzat en el que es viu un pluralisme religiós creixent. D'altra banda, en els nostres ambients van proliferant propostes d'una religiositat molt subjectiva i merament emocional, formes de religiositat que ofereixen unes experiències espirituals més enllà de les religions institucionalitzades. Un exemple n'és l'anomenada *New Age*, que no té un mínim d'estructura institucional i proposa un enteniment universal de totes les persones i religions des d'un sincretisme força elemental.

El subjecte postmodern

En el subjecte postmodern podem observar una gran manca de vertebració, una marcada fragmentació interior. El sociòleg polonès Zygmunt Bauman ha aportat la metàfora de la *liquiditat*³⁶

35. BENET XVI, *Missa «pro eligendo pontífice»*, 18 de abril de 2005.

36. Cf. ZYGMUNT BAUMAN, *Modernidad líquida*, México 2003.

per descriure la contemporaneïtat. Hem passat d'una modernitat sòlida i estable a una postmodernitat *líquida* i voluble, en la que les estructures socials ja no perduren el temps necessari per consolidar-se i no serveixen de marcs de referència per als actes humans. Com a conseqüència, la fragmentació de les vides, la precarietat dels vincles humans en la societat individualista, de relacions transitòries en les que no es mantenen ni les lleialtats ni els compromisos. Temps líquids, societat líquida, amor líquid que desemboquen en un home *líquid* sense consistència, sense estructura, sense compromís.

Cada vegada hi ha una mancança més gran dels models i les referències que acompanyen el creixement de les persones. La pèrdua d'autoritat es detecta en les famílies i en les escoles, i també en les institucions religioses i en les entitats d'educació en el lleure. Els sistemes educatius tampoc ajuden a reforçar l'autoritat dels responsables de la formació i, al final, el més fàcil és caure en la inhibició fàcil i transferir la pròpia responsabilitat als altres. S'hi afegeix també la situació de famílies desestructurades en percentatges cada vegada més elevats. Aquell respecte que es tenia pels pares, pels mestres, pels mossens, pels monitors ha quedat lluny. Correm el perill que, en l'actualitat, els principals agents educatius acabin essent la TV i Internet.

Una altra característica de la nostra època és l'absolutització del present, que trenca l'equilibri i la integració dels tres temps de l'ésser humà: el passat, el present i el futur. Per al subjecte postmodern no importa res del passat ni del futur, únicament val el present, que s'ha de gaudir a partir d'un ritme de vida accelerat i canviant. Tot plegat fa difícil la referència a la tradició i genera, al mateix temps, una espècie d'incapacitat per a mantenir una memòria portadora de sentit per al present i d'orientació pel futur. A més a més, aquest *presentisme* desemboca sovint en el materialisme i en l'hedonisme consumista.

Assistim també a una mena d'exaltació de l'individualisme, de la cultura de la llibertat personal per damunt de tot, que porta a mesurar, abans que res, la realitat des de la pròpia percepció o conveniència. L'individualista és egocèntric, narcisista, cada vegada més desproveït de valors morals i socials, cada vegada menys interessat pels altres o per les qüestions transcendents i més pendent de l'estètica que de l'ètica. Es perden els signes d'identitat i les tradicions, i aquesta pèrdua, unida a una excessiva afirmació de les llibertats individuals, desemboca en el subjectivisme i en una autonomia desproporcionada de l'individu davant la pretensió de les institucions de regular els seus comportaments.

Dins d'aquest clima, no ens hem de sorprendre que la imatge acabi dominant sobre la realitat. En ocasions els mitjans de comunicació, més que descriure o explicar a fons la realitat, gairebé podem dir que la inventen i arriben a determinar l'opinió pública, així com el consum i fins i tot els models de conducta. Al final, els mitjans substitueixen les interpretacions religioses i ètiques per una informació puntual i directa, i sovint tracten de situar la realitat més enllà del bé i del mal³⁷. D'altra banda, creix el nombre de persones *hipercomunicades* però amb problemes de relació personal. És una conseqüència de la grandesa i de la servitud de les noves tecnologies.

3. Resposta als desafiaments. El jove cristià d'avui

Com podem respondre als desafiaments de la societat actual? Com podrà viure un jove la seva fe en el moment present? Quins principis han de regir la vida del jove cristià? En primer lloc és important detectar i valorar els aspectes positius de la nostra societat i estendre ponts de trobada; a la vegada, és important mantenir una relació positiva i cordial amb el temps que ens ha tocat viure i amb les persones que comparteixen el camí³⁸. Per altra banda, cal donar

37. Cf. G. LIPOVETSKY, *El imperio de lo efímero*, p. 251-258.

38. Cf. BENET XVI, *Homilia en la Santa Missa amb els seminaristes*, Madrid 20 d'agost de 2011.

resposta als desafiaments presents. En aquest sentit, tractarem aquí sobre la perspectiva de la pastoral juvenil i el principi teològic essencial de la mateixa; després esbossarem alguns trets del jove cristià d'avui.

a) La perspectiva de la pastoral juvenil: la crida a la santedat

La santedat és la “perspectiva en la que s’ha de situar el camí pastoral”³⁹. Ens ho va assenyalar el beat Joan Pau II en iniciar el tercer mil·lenni, i ens invitava a aprofundir en el capítol V de la Constitució dogmàtica *Lumen gentium* del Concili Vaticà II, dedicat a la vocació universal a la santedat. L’única perspectiva possible com a ideal per als cristians és la perfecció, la santedat i, en conseqüència, aquesta és l’única perspectiva possible en la pastoral juvenil. El jove cristià no pot justificar-se amb les limitacions personals o les dificultats ambientals, i tampoc en la idea que es tracta d’una gràcia reservada a uns quants privilegiats. La crida a la santedat és per a tots els batejats.

Així ho han plantejat contínuament Joan Pau II i Benet XVI als joves. Per recordar ocasions recents, en el discurs de la festa d’acollida dels joves en la JMJ de Madrid, el sant pare els exhortava a “plantejar-se seriosament la meta de la santedat”⁴⁰. Un mes després, a Friburg de Brisgovia, els animava a tenir l’atreviment de ser sants brillants, i que els seus ulls i el seus cors irradiessin l’amor de Crist, portant així la llum al món”⁴¹. Una proposta que s’ha de fer des d’una vida fonamentada en Crist, i des de la més absoluta convicció perquè pugui ser creïble.

La santedat és sobrenatural i excedeix la possibilitat humana de ser i d’obrar. Ara bé, Déu pot santificar l’ésser humà fent-lo participar de la seva vida divina; i aleshores, pot ser sant en la mesura en què visqui la unió amb Déu. El Pare santifica en Crist, per la

39. JOAN PAU II, Carta Apostòlica *Novo Millennio Ineunte*, n. 30.

40. BENET XVI, *Discurs en la cerimònia de benvinguda*, Madrid 18 d’agost de 2011.

41. BENET XVI, *Discurs en la Vetlla de pregària amb els joves*, Friburg de Brisgovia, 24 de setembre de 2011.

comunicació de l'Esperit Sant. És Déu qui té la iniciativa i ofereix incessantment els mitjans per créixer en la vida cristiana. Per la nostra part, no hi cap altra possibilitat que acollir el do i respondre amb generositat des de la confiança en la misericòrdia de Déu.

En l'àmbit de la pedagogia es treballa amb un principi que ens il·lustra sobre el tema; es tracta de l'anomenat *efecte pigmalión*. Segons aquest principi, la forma com mirem i tractem els altres està influïda de manera subtil per les expectatives que hem dipositat sobre ells. I, al mateix temps, s'estableix una relació proporcional entre les expectatives que hem dipositat sobre les persones i el desenvolupament que acaben portant a terme. D'aquí ve que sigui tan important confiar en els joves, perquè d'aquesta manera s'està fent una crida a la conversió, al canvi, a la superació, al creixement personal, i d'aquí la importància de proposar un ideal gran en lloc de conformar-se amb un plantejament de mediocritat.

Si rellegim amb atenció l'Evangeli, comprovarem que Nostre Senyor utilitza contínuament aquesta pedagogia amb les persones i que està bellament reflectida en els diversos relats. La podem resumir d'aquesta manera: Déu ens mira amb un amor infinit i, tot respectant la nostra llibertat, ens crida a la perfecció i ens dóna la gràcia per aconseguir-la. Jesús ho dirà en el Sermó de la Muntanya que culmina amb l'ideal màxim de perfecció: "Sigueu perfectes com el vostre Pare celestial és perfecte" (Mt. 5, 48). Per això cal viure el ple convenciment d'aquesta crida per a un mateix i pels altres, i fonamentar aquesta seguretat en la Paraula de Déu: "Ens escollí en ell abans de crear el món, perquè fóssim sants, irrepreusibles als seus ulls" (Ef. 1, 4).

b) El principi teològic essencial: la primacia de la gràcia

En qualsevol projecte de vida cristiana i en totes les programacions de pastoral juvenil cal plantejar *la primacia de la gràcia* com el principi

teològic fonamental. D'aquesta manera podrem superar la temptació de pensar que els resultats depenen de les nostres capacitats i del nostre esforç⁴². La paràbola de la casa construïda sobre la roca ens ajuda a entendre aquesta realitat: "Per això, tothom qui escolta aquestes meves paraules i les compleix, s'assembla a un home assenyat que va construir la seva casa sobre roca. Va caure la pluja, van arribar les torrentades, bufaren els vents i investiren contra aquella casa, però no es va ensorrar, perquè estava fonamentada sobre roca" (Mt 7, 24-25).

L'obra de la creació està orientada vers la finalitat que l'ésser humà assoleixi la filiació divina. Aquesta participació en la mateixa vida de Déu es realitza per la gràcia santificant, que guareix l'home pecador i l'eleva a un grau de ser i de vida qualitativament nou. Aquesta vida de gràcia, aquesta vida en Crist, ha de créixer gradualment i progressiva en un procés que dura fins a la trobada definitiva amb Déu. Aquesta és la voluntat de Déu sobre els seus fills, que la vida de gràcia que comença en el Baptisme es desenvolupi plenament.

En la Constitució Dogmàtica *Lumen Gentium*⁴³ trobem una admirable síntesi que recull tot l'ensenyament de la Tradició de l'Església: consumada l'obra que el Pare va confiar al Fill a la terra, va ser enviat l'Esperit Sant en el dia de Pentecosta, perquè santifiqués l'Església. L'Esperit habita en l'Església i en el cor dels fidels, dirigeix i enriqueix amb tots els seus fruits l'Església, la guia vers la veritat i la unifica en el ministeri i en la comunió.

El concepte de comunió amb Déu ens ajuda a entendre el misteri de la inhabitació de les tres Persones divines en el cor del cristià. La comunió és un concepte, en realitat, molt proper al de salvació perquè qui roman en comunió amb Déu té vida eterna, està amb Déu i Déu

42. Cf. JOAN PAU II, Carta Apostòlica *Novo Millennio Ineunte*, n. 38.

43. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Dogmàtica *Lumen Gentium*, n. 4.

està en ell. Aquest és el misteri central de la vida cristiana, un misteri que hauria d'ocupar la major part de la nostra pregària i estudi, que hauria d'ocupar més espais en les catequesis i predicacions i també hauria de ser l'element principal de la vida de fe dels fidels. És un misteri d'amor de Déu als seus fills, que hem de contemplar en actitud d'adoració.

El fonament de l'espiritualitat cristiana és, per tant, la realitat que el Pare, el Fill i l'Esperit Sant s'han volgut constituir en principi de vida nova per nosaltres. D'aquí ve la importància i la necessitat de mantenir una relació personal amb cada una de les Persones divines. Tots els elements de la vida cristiana s'han de referir a aquesta relació, i els plantejaments espirituals han d'estar centrats en la inhabitació de la Trinitat. Cal superar aquelles espiritualitats que es redueixen gairebé exclusivament en els valors ètics de l'Evangeli sense vincular-los suficientment a les Persones divines, o aquelles altres que tendeixen al voluntarisme i obliden el principi de la primacia de la gràcia.

c) Línies de força per al jove cristià

Els joves formen part d'una societat cada vegada més secularitzada, fragmentada i líquida, tal com hem anat veient. Al mateix temps, estan cridats a la santedat i a viure el seu compromís cristià enmig del món. La iniciativa d'aquesta crida és de Déu, i també la garantia de la seva gràcia per a poder portar-la a terme. Aquest és l'ideal del jove cristià, que hem de ser capaços de presentar amb tota la seva grandesa i bellesa. Subratllarem, a continuació, alguns aspectes que vénen a ser com línies de força en la seva espiritualitat, en la seva formació i en el seu compromís actiu enmig del món.

1. Profunda espiritualitat

El jove cristià del segle XXI ha de tenir una profunda espiritualitat. S'ha de distingir per una vida de pregària intensa, que es nodreix fonamentalment de la Paraula de Déu i dels sagraments. És necessari

ajudar els joves a descobrir l'Eucaristia com la font i la culminació de la seva vida cristiana i de la vida de l'Església, i el sagrament de la reconciliació com l'encontre amb Crist que allibera del pecat, de l'esclavitud més radical. L'adoració, que de manera cada vegada més natural i central forma part de les JMJs i de l'espiritualitat que en prové, ha de ser un element important en la vida espiritual del jove. L'adoració és un acte de fe, i només des d'aquesta actitud es pot celebrar l'Eucaristia i rebre el Cos del Senyor adequadament⁴⁴.

En la Sagrada Litúrgia trobem una escola que ens ajuda a transmetre els aspectes més essencials de l'espiritualitat catòlica. La celebració de la litúrgia de l'Església marca, al llarg de tot l'any i de tota la vida, el pensament i el cor dels creients amb el segell trinitari. La litúrgia afavoreix en els joves l'educació espiritual més profunda perquè els ensenya a viure com a fills la seva relació amb el Pare per Jesucrist en l'Esperit Sant. La litúrgia té una força santificadora i educativa única i incomparablement més gran que les devocions particulars o els matisos propis de cada espiritualitat concreta, perquè actualitza i fa present el misteri pasqual de Nostre Senyor amb tota la seva força transformadora.

En l'espiritualitat del jove també ha d'ocupar un lloc preferent Maria, Mare de Déu i mare nostra, que aconsegueix una missió única en la Història de la Salvació i en la història de l'Església. La seva vida és un exemple incomparable en el camí de la fe, en el que ens guia com estrella lluminosa i la seva missió de mare ens congrega com una família i ens assegura la seva intercessió constant. Per això és fonamental en la vida cristiana i en la nostra espiritualitat. D'altra banda, l'Església ens proposa també els sants com a exemples en el seguiment de Crist, en la resposta generosa a la crida a la santedat.

44. Cf. BENET XVI, *Discurs davant els cardenals y la Cúria romana*, Roma, 22 de desembre de 2011.

2. Viure la pertinença i l'amor a l'Església

En segon lloc, els joves no poden viure de forma individualista la seva fe, perquè seria impossible en la situació actual i, sobretot, perquè Déu ens crida a viure la fe en família, en l'Església. El Sant Pare ho va expressar molt rotundament en l'homilia de la Santa Missa a Cuatro Vientos: "Estimats joves, permeteu-me que, com a successor de Pere, us inviti a enfortir aquesta fe que se'ns ha anat transmetent des dels Apòstols, a pesar Crist, el Fill de Déu, en el centre de la vostra vida. Però permeteu-me que us recordi que seguir a Jesús en la fe és caminar amb Ell en la comunió de l'Església. No es pot seguir Jesús en solitari. Qui cedeix a la temptació d'anar "pel seu compte" o de viure la fe segons la mentalitat individualista, que predomina en la societat, corre el risc de no trobar mai a Jesucrist, o d'acabar essent una imatge falsa del mateix Jesús"⁴⁵.

L'Església, peregrina en la terra, ha de viure la comunió amb Déu, Pare, Fill i Esperit Sant, i també la comunió dels fidels que la integren entre si, tot participant de la vida divina i formant un nou poble, una nova família, la família dels fills de Déu. En el seu ésser més profund, l'Església és misteri de comunió amb Déu i entre les persones. La incorporació a l'Església té lloc en el Baptisme, que és com la porta; alhora l'Eucaristia és l'arrel, el centre de la vida del cristià i de l'Església. El jove cristià ha de tenir consciència clara de la seva pertinença a l'Església, ha d'estimar i defensar l'Església amb la passió d'un fill, i ha de recórrer el seu camí de vida cristiana des de la unió inseparable a Crist i a l'Església.

En l'oració sacerdotal Jesús es dirigeix al Pare dient: "Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu. Que també ells estiguin en nosaltres perquè el món cregui que tu m'has enviat" (Jn 17, 21). Viure la unitat és la condició indispensable per anunciar l'Evangeli,

45. BENET XVI, *Homilia de la Santa Missa a Cuatro Vientos*, 21 d'agost de 2011

perquè l'acció evangelitzadora sigui eficaç i per al futur mateix de l'evangelització. Si no vivim la unitat, no podem ser creïbles quan presentem el missatge cristià. Per això és especialment important el compromís de tots per fer de cada comunitat cristiana una casa i escola de comunió.

3. Formació sòlida

Ens trobem en un moment històric de canvis ràpids i profunds i d'un relativisme creixent. En aquesta situació, el cristià ha de respondre a un desafiament cultural continuat i això requereix una sòlida formació. Per aquest motiu el jove cristià, a més de ser competent en el seu àmbit professional, ha d'assolir una formació integral i una síntesi entre fe, cultura i vida. El beat Joan Pau II va posar de relleu la importància de la formació en l'exhortació apostòlica *Christifideles laici*, tot subratllant que l'objectiu fonamental de la formació dels laics és que arribin a descobrir la seva vocació i també la disponibilitat per a viure aquesta vocació en el compliment de la pròpia missió.⁴⁶

En aquest camí de descobriment i vivència de la pròpia vocació i missió, és molt important que es preparin per afrontar la realitat i per a transformar la societat segons la voluntat de Déu. El servent de Déu Pau VI havia senyalat en la seva època, dirigint-se als militants del Moviment dels Cursets de Cristiandat que "el seglar, en formar-se en cristià, reforma la seva mentalitat i conforma la seva vida amb la imatge de Crist, per mitjà de la fe, l'esperança i la caritat; transforma, actuant en plena responsabilitat pròpia, les estructures temporals en les que està immers; guiat en la seva acció per la mirada de Crist procura refer contínuament el món segons el pla i el disseny de Déu"⁴⁷.

46. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Christifideles laici*, nn. 58-59

47. PAU VI, *Discurs en ocasió de l'Assemblea Mundial dels Curillos de Cristiandat*, Roma, 28 de maig de 1966.

La formació ha d'enfortir les conviccions del jove cristià i ha d'alimentar la seva vida en Crist. En la trobada que el sant pare Benet XVI va mantenir a l'Escorial amb professors universitaris joves, els exhortava a no conformar-se només amb la comunicació de continguts, els animava a portar a terme la seva tasca formativa tot despertant la set de veritat que els alumnes tenen en el més profund del seu cor, i tot alimentant l'anhel d'un gran ideal que abasti totes les dimensions humanes i les integri. Es tracta d'un camí vers la veritat completa que alhora comprometí l'ésser humà en la seva totalitat, un camí de la intel·ligència i de l'amor, de la raó i de la fe. Un camí que condueix a Jesucrist, camí, veritat i vida⁴⁸.

4. Acció apostòlica

El jove cristià ha de tenir una espiritualitat profunda i una formació sòlida. A la vegada, no ha de viure passivament la seva vida de fe, sinó que s'ha de projectar a través de l'acció, de l'acció apostòlica, actuant com el que és, un fill de Déu cridat a la santedat i a l'apostolat. L'acció apostòlica és una conseqüència lògica de la vida cristiana i ha d'estar sempre il·luminada per l'estudi i fonamentada en la vida de fe. El jove cristià és un fidel incorporat a Crist pel Baptisme, que exerceix en l'Església i en el món la missió de tot el poble cristià. La participació en aquesta missió té la seva arrel en el Baptisme, es desenvolupa en la Confirmació i es nodreix en l'Eucaristia.

Joves en l'Església i cristians en el món, en el tercer mil·lenni que acabem de començar. Joves amb sentit de pertinença i amor a l'Església, que se senten membres vius i corresponsables en les seves Esglésies locals. Joves en les parròquies i comunitats eclesials, en associacions i moviments, en diverses realitats de l'Església, que rejoyeneixen les comunitats, que aporten noves energies de reno-

48. Cf. BENET XVI, *Discurs en la trobada amb professors universitaris joves*, El Escorial 19 d'agost de 2011.

vació, tot col·laborant amb els serveis més diversos, en la litúrgia, en l'anunci de la Paraula de Déu i la catequesi, com animadors d'altres joves, en grups d'estudi i de revisió de vida, com a dirigents dels diversos moviments, grups i associacions apostòliques.

Cristians en aquest món en el moment present. Han de ser els evangelitzadors dels seus contemporanis, vivint enmig d'ells, en les condicions ordinàries de la vida familiar i social, implicats en les seves diverses ocupacions, estudiant, treballant, establint relacions d'amistat i també culturals, professionals, socials... Cristians enmig d'un món en canvi constant en el qual s'ha de donar resposta a les noves situacions de l'economia i de la política, de la cultura, la ciència i la investigació, en les quals és fonamental el seu compromís en l'acció evangelitzadora i en la fermentació evangèlica dels ambients i les estructures. En definitiva, cridats a ser la sal que aporti vigor en el món, la llum que il·lumini i el llevat que fermenta la massa.

5. Acompanyament Espiritual

El procés de maduració de la vida de fe és camí de relació personal amb Déu i de desenvolupament de la vida cristiana en l'Església i en el món que difícilment es pot recórrer en solitari, individualment, sense l'ajuda de la comunitat i d'alguna persona més experimentada que pugui acompanyar i ajudar en els moments de discerniment, a l'hora de prendre decisions. Per això resulta imprescindible comptar amb l'ajuda d'un sacerdot, un religiós o un laic preparat per a l'acompanyament, que ajudin a resoldre els problemes, a aclarir els dubtes, a adquirir criteris rectes i a formar-se doctrinalment.

En aquest camí de creixement en la vida de fe, el jove ha d'anar descobrint la seva vocació i la seva missió en l'Església i en el món. L'oració, la meditació de la Paraula de Déu i la reflexió personal seran fonamentals en aquest discerniment, però també és necessària

la figura del director espiritual que ajudi al coneixement de si mateix, a la unió amb el Senyor, a cercar la voluntat de Déu en les seves vides. L'experiència i el consell d'alguna persona amb capacitat per a guiar en el camí ajudarà a fer fructificar els dons rebuts i també a discernir enmig de les situacions històriques i les vicissituds personals.

Actualment es parla indistintament d'acompanyament espiritual i de direcció espiritual. Es pot dir que són realitats anàlogues, és a dir, en part iguals i en part diferents. Posats a fer alguns subratllats, podem dir que l'acompanyament està més en la línia de l'amistat espiritual, l'escolta, la consolació, la motivació per a la vida cristiana. Quan parlem de direcció espiritual, a més dels aspectes anteriors, se subratlla també la dimensió d'una guia en el progrés espiritual i d'un esperit d'obediència per part del dirigit.

6. *Consistència personal*

Enmig d'una societat *líquida*, el jove cristià ha de ser un subjecte consistent i ferm. La persona consistent és la que integra amb coherència els diversos elements que componen la seva vida. Per arribar a viure amb fermesa, amb consistència, és necessari fonamentar la vida en Déu, i aquest camí porta a una existència en veritat i en humilitat, en definitiva, a una existència realista. La humilitat situa a la persona en la veritat i la lliura de la vanitat i de la supèrbia. La humilitat no és més que l'actitud realista, l'actitud lògica que té la criatura davant de Déu, el seu Creador. L'humil reconeix que tot ho ha rebut de Déu i que per sí mateix no és res.

El camí de la humilitat s'aprèn sobretot des de la contemplació de Crist i del seu camí d'humiliació fins a la mort en creu. Ell, essent Déu, accepta la màxima humiliació, el màxim abaixament, fent-se obedient fins a la mort, i mort de creu (cf. Flp 2, 1-11). Aquesta és la pedagogia de l'obra redemptora de Crist i el camí que ha de recórrer

el deixeble. Tot progrés espiritual és gràcia de Déu, que resisteix als superbs i exalta els humils. Sant Tomàs d'Aquino recorda que la humilitat treu els obstacles per la virtut, perquè expulsa la supèrbia, a la qual Déu resisteix, i fa que l'home se sotmeti a la influència de la gràcia divina. I, des d'aquest punt de vista, la humilitat és fonament de l'edifici espiritual⁴⁹.

El creixement en la vida de fe només pot tenir lloc dins de la *veritat*, perquè Déu sempre santifica en la veritat (cf. Jn 17, 17), i on no hi ha humilitat tampoc no hi ha veritat i, per consegüent, no hi pot haver santificació possible. Santa Teresa de Jesús ho explica amb lucidesa: “Una vez estaba yo considerando por qué razón era nuestro Señor tan amigo de esta virtud de la humildad, y me puso delante esto: que es porque Dios es suma Verdad, y la humildad es andar en verdad; que es verdad muy grande no tener cosa buena de nosotros, sino la miseria y ser nada; y quien esto no entiende, anda en mentira”⁵⁰. El jove cristià del segle XXI troba la seva consistència vivint en veritat, en humilitat, centrant la seva vida en Crist, superant qualsevol temptació de construir egocèntricament la seva existència.

7. Alegria

El jove que es troba amb Crist, troba el tresor amagat (cf. Mt. 13, 44-46) i aquesta troballa produeix una gran plenitud i alegria. Aquesta alegria de la salvació es percep des de les primeres pàgines de l'Evangeli: en l'Anunciació; en la Visitació, quan la Verge Maria expressa el seu goig amb el càntic del Magníficat. El mateix passa quan Jesús neix a Betlem i quan Maria i Josep presenten el nen al Temple. Els Evangelis recullen també moments de la vida pública en els que el Senyor mostra alegria i gratitud en una oració que celebra la benevolència del Pare (cf. Lc 10, 21). I també invita els deixebles

49. Cf. TOMÁS DE AQUINO, *Suma Teològica*, II-II, 161, 6.

50. TERESA DE JESÚS, *Las Moradas, Moradas Sextas*, 10, 7.

a alegrar-se pel do de l'Esperit Sant. L'alegria és un fruit de l'Esperit Sant, com l'amor i la pau (cf. Ga 5, 22).

L'alegria és fruit de l'amor, neix de l'amor, segons ensenya sant Tomàs d'Aquino. No és una virtut diferent de l'amor, sinó el seu efecte⁵¹. "Déu és amor, i el qui està en l'amor està en Déu, i Déu està en ell" (1 Jn. 4, 16) i l'ésser humà està cridat a rebre l'amor de Déu i a romandre en ell, i també a viure segons aquest amor, a compartir-lo i a comunicar-lo. Quan més experimenti l'amor de Déu en la seva vida, quan més correspongui a l'amor de Déu i quan més projecti aquest amor vers els germans, més gran serà la seva alegria. Un goig immens i profund que res ni ningú li podrà arrabassar mai més. Una alegria més forta que les penes, les dificultats i, fins i tot, la persecució.

Des de l'experiència de l'amor de Déu que genera un goig inefable, el jove cristià s'ha de convertir en missatger d'alegria, en testimoni que transmet als altres l'alegria d'haver trobat Crist⁵². En la societat actual hi ha persones que viuen tristes, angoixades, fastiguejades; persones que materialment ho poden tenir tot però que han perdut el sentit de la vida i el goig de viure. Que ho han provat gairebé tot i que estan decebudes de gairebé tot. Els èxits materials, els avenços científics i tecnològics, les possibilitats de plaer, no acaben de saciar la seva set de felicitat. Caldrà que el jove cristià doni un testimoni d'esperança, que sigui transmissor d'alegria, una alegria que provocarà molts interrogants.

8. *Un estil de vida auster*

En una societat caracteritzada, entre altres aspectes, pel materialisme i el consumisme, i que actualment està immersa en una greu crisi econòmica, el jove cristià ha de respondre des de la

51. Cf. TOMÁS DE AQUINO, *Suma Teològica*, II-II, 28, 4.

52. Cf. BENET XVI, *Missatge per la XXVII Jornada Mundial de la Joventut 2012*.

seva consciència a la situació actual i s'ha de posicionar en relació als bens materials. Un dels perills de la societat *del benestar* és que en resulti un model de ciutadà que tingui com objectiu principal la simple acumulació de riqueses i el consum de bens materials. La concepció consumista i hedonista de la vida condueix a una greu deshumanització⁵³.

Per això és tan important l'educació dels joves perquè facin un ús adequat dels bens i perquè tinguin una actitud solidària i no pas egoista. Les nostres inquietuds, els nostres ideals s'han d'orientar a un creixement en l'ésser i no en el tenir, hem de viure en funció de l'ésser i no del tenir. No es tracta d'acumular riqueses, siguin del tipus que siguin, sinó de procurar créixer com a persones i com a cristians, conscients que formem una gran família amb tota la humanitat. Per això el jove cristià ha de viure amb un estil de vida auster.

L'opció del jove cristià per l'austeritat, i fins i tot per la pobresa, s'inspira en el mateix Crist que, essent ric es va fer pobre per nosaltres. Ell va voler que els seus companys i col·laboradors també visquessin pobrament i, encara més, trencant els esquemes de la seva època i de totes les èpoques, declara feliços i benaurats els pobres (cf. Mt 5, 3). La clau per entendre aquesta benaurança es troba en la confiança. L'ésser humà té necessitat de seguretat, sobretot pel que fa al futur; i el perill consisteix en posar tota la confiança en la riquesa, ja sigui material, cultural, afectiva, espiritual, quan la seguretat fonamental només està en Déu, i en Ell cal posar la confiança principal.

9. *Solidari amb el sofriment humà*

En l'homilia del Via Crucis de la JMJ de Madrid, el papa Benet XVI va demanar als joves que pareessin atenció al sofriment humà:

53. Cf. JOAN PAU II, Carta Encíclica *Centesimus Annus*, n. 36.

“Vosaltres que sou molt sensibles a la idea de compartir la vida amb els altres no passeu de llarg davant el sofriment humà, allí on Déu us espera perquè entregueu el millor de vosaltres mateixos, la vostra capacitat d’estimar i de compadir”⁵⁴. Avui més que mai han de viure aquella afirmació del Concili Vaticà II que manté tota l’actualitat: “El goig i l’esperança, el plor i l’angoixa de l’home contemporani, sobretot el dels pobres i de tota mena d’afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist, i no hi ha res de verament humà que no ressoni en llur cor”⁵⁵.

No es tracta d’un compromís només en els moments de crisi o d’especial dificultat. La solidaritat i l’ajuda desinteressada al pròxim són l’exercici de l’amor per part de l’Església⁵⁶. Aquest amor ha de manifestar-se a nivell individual per part de cada creient, i també com acte de la comunitat, perquè l’Església ha de ser una comunitat d’amor. L’acció caritativa i social de l’Església no pot ser una simple organització d’ajuda al necessitat, per més eficient que arribi a ser. En el fons, es tracta de l’experiència de l’amor de Déu que produeix una nova manera de viure com a persones i com a cristians, una generositat que neix de l’encontre amb Crist en la pròpia vida, que mou a ajudar als altres⁵⁷.

Per tot això, estimar, compadir, ajudar els germans necessitats forma part de l’essència de l’Església, de la seva naturalesa més pre-gona. L’amor de Déu conegut, cregut i viscut ens porta a compartir-ho tot amb els germans en l’Església i també ens porta a traspassar els confins de la mateixa Església per viure la universalitat de l’amor tot compartint la vida i els bens amb tots els necessitats. L’activitat de l’Església en tots els seus membres ha de ser expressió de l’amor de Déu. Un amor rebut, compartit i projectat, que busca el bé de

54. BENET XVI, *Homilia Via Crucis amb els joves*, 19 agost de 2011.

55. CONCILI VATICÀ II, *Constitució Pastoral Gaudium et Spes*, n. 1.

56. BENET XVI, *Carta Encíclica Deus caritas est*, nn. 19-39.

57. Cf. Cf. BENET XVI, *Discurs davant els Cardenals y la Cúria romana*, Roma, 22 de desembre de 2011.

l'Església i el bé de tota persona que trobem en el nostre camí, un amor que els joves viuen amb particular entusiasme.

10. Testimonis de Jesucrist en la societat del segle XXI

El jove cristià que conrea la seva espiritualitat i la seva formació, que es compromet en l'Església i en el món, que procura ser auster respecte a sí mateix i solidari amb els altres, i que transmet l'alegria de l'Evangelí, esdevé un autèntic testimoni de Jesucrist en el món d'avui. No parla de memòria ni repeteix un discurs teòric. El que comunica és la seva pròpia experiència, la seva vida nova després d'haver-se trobat amb el Senyor. L'encontre amb Crist, la unió amb Ell, la fe viscuda amb intensitat i amb passió suscita un estil evangelitzador, testimonial, convençut i convincent, perquè qui ha trobat a Crist no pot reservar-se aquest tresor egoïstament, sinó que tendeix a compartir-lo amb els altres.

Així és com ho deia el Papa als joves en la Missa de clausura de la passada JMJ, a l'aeròdrom de Cuatro Vientos: "Comuniqueu als altres l'alegria de la vostra fe. El món necessita el testimoni de la vostra fe, necessita certament a Déu (...). també a vosaltres us pertoca l'extraordinària tasca de ser deixebles i missioners de Crist en altres terres i en altres països, on hi ha multitud de joves que aspiren a coses més grans i, entreveient en els seus cors la possibilitat de valors més autèntics, no es deixen seduir per les falses promeses d'un estil de vida sense Déu"⁵⁸. Un testimoni que ha de ser valent i decidit, i a la vegada prudent i ple d'amor als germans; que s'ofereix amb la paraula i amb la vida, sense amagar mai la identitat cristiana⁵⁹.

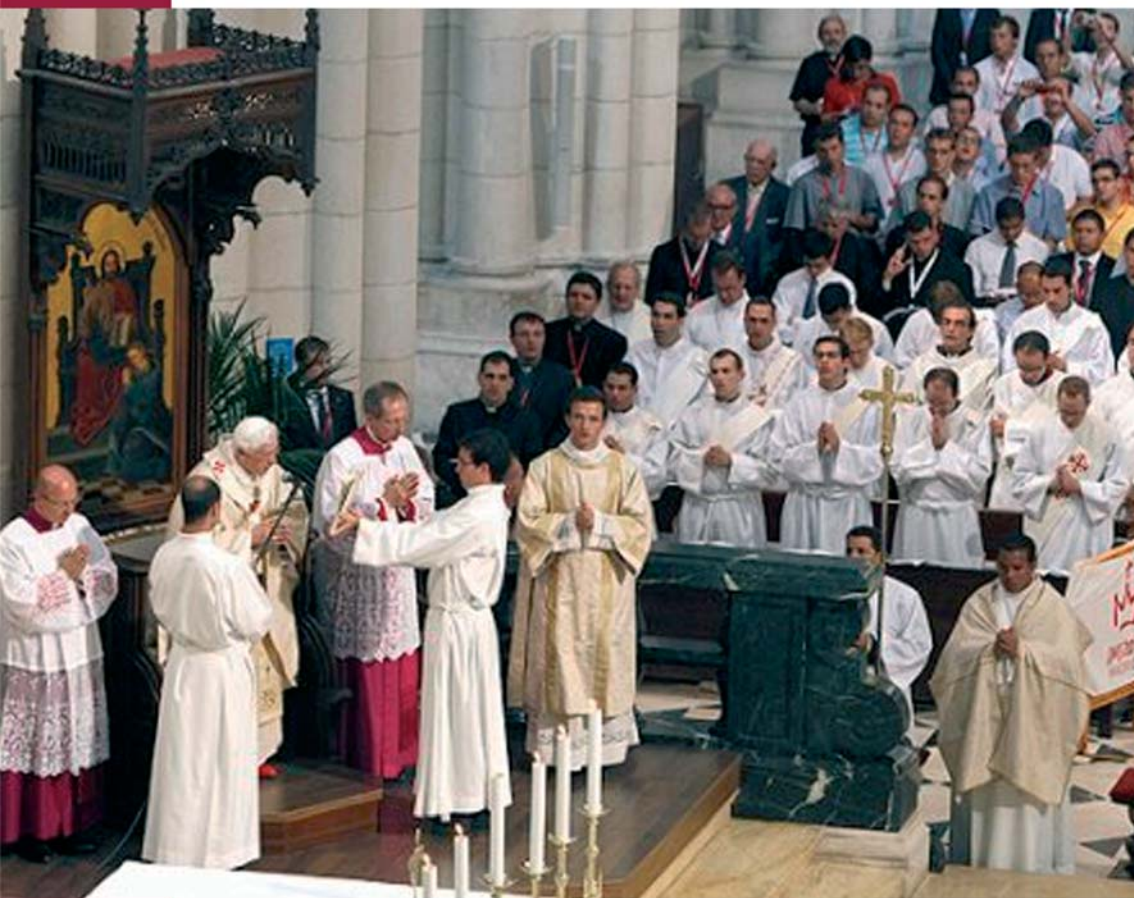
El jove ha de viure la seva dimensió martirial a través del seu testimoni de fe, a través del compromís de l'evangelització, a través

58. BENET XVI, *Homília en la Santa Missa de clausura de la XXVI Jornada Mundial de la Joventut en l'aeròdrom Cuatro Vientos de Madrid*, 21 d'agost de 2011.

59. Cf. BENET XVI, *Discurs en la Cerimònia de benvinguda a l'aeroport internacional de Madrid Barajas*, Madrid, 18 d'agost de 2011.

d'un testimoni de vida que s'ofereix amb l'impuls dels orígens, amb ardor renovat, en els areòpags del món modern. També ha de ser conscient que en aquests llocs d'anunci i de proposta, el testimoni decidit i lluminós de Crist pot ser objecte de refús, i que els areòpags es poden convertir en coliseus moderns, és a dir, en llocs de persecució, malgrat que aquesta sigui subtil i incruenta. És el moment de recordar les paraules de Jesús. "Tingueu confiança: jo he vençut el món" (Jn 16, 33). En Crist trobarà la força per parlar sense por, amb coratge i llibertat d'esperit.

JMJ i Pastoral Vocacional

Santa Missa amb els seminaristes. Catedral de l'Almudena.
Dissabte, 20 d'agost de 2011.

JMJ i la Pastoral Vocacional

La JMJ és un moment privilegiat per trobar respostes als grans interrogants de la vida. Així mateix, és un moment de gràcia per trobar resposta als interrogants sobre la vocació, per percebre la crida del Senyor. Un dels seus fruits més constatables són les vocacions. D'aquí que el sant pare Benet XVI des de Colònia ha volgut mantenir trobades amb els seminaristes i amb els membres joves de la vida consagrada, i els ha dedicat un moment específic, per posar de relleu la dimensió vocacional pròpia de la JMJ⁶⁰.

1. La vida com a vocació

La pastoral de joventut té com objectiu fonamental propiciar en el jove una experiència de fe, una trobada personal amb Crist que transformi radicalment la seva vida, tal com hem anat considerant. En segon lloc ha d'ajudar també a cada jove a descobrir la seva vocació concreta i a respondre a la crida de Déu. La vocació a la santedat i a l'apostolat brolla del Baptisme i és comuna a tots els membres de l'Església. Ara bé, aquesta vocació comuna s'ha d'especificar en una crida concreta a cada persona. Per al jove que està en situació de discernir la seva vocació, la JMJ és el moment d'experiència forta, de cercar i de trobar, de formular preguntes i de trobar respostes, de crides i de seguiments, és un moment propici per als compromisos més fermes.

60. Cf. BENET XVI, *Audiència general* del 24 d'agost de 2005.

Tota vida és una vocació

El servent de Déu Pau VI afirmava que tota vida és una vocació: “En els designis de Déu, tot home està cridat a desenvolupar-se, perquè tota vida és una vocació. Des del naixement, ens ha estat donat a tots, com un germen, un conjunt d’aptituds i de qualitats per a fer-les fructificar: la seva floració, fruit de l’educació rebuda en el propi ambient i de l’esforç personal, permetrà a cadascú orientar-se vers el destí que li ha estat proposat pel Creador. Dotat d’intel·ligència i llibertat, l’home és responsable del seu creixement, el mateix que de la seva salvació”⁶¹. En la mateixa línia s’expressava més endavant el beat Joan Pau II en el missatge per la XXXVIII Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions que va tenir lloc el 6 de maig del 2001, i portava per títol i eix temàtic *La vida com a vocació*⁶².

De manera semblant, ho va fer més recentment el sant pare Benet XVI al començament de l’Encíclica *Caritas in Veritate*: “Cadascú troba el seu bé assumint el projecte que Déu té sobre ell, per a realitzar-lo plenament: en efecte, troba en aquest projecte la seva veritat i, acceptant aquesta veritat, es fa lliure (cf. Jn 8, 32). (...) Tots els homes perceben l’impuls interior d’estimar de manera autèntica; amor i veritat mai no els abandonen completament, perquè són la vocació que Déu ha posat en el cor i en la ment de cada ésser humà... En Crist, la caritat en la veritat es converteix en el Rostre de la seva Persona, en una vocació a estimar els nostres germans, en la veritat del seu projecte”⁶³. Aquest és el plantejament bàsic de la pastoral vocacional. Ara bé, per què vagi amarant la ment i el cor de les persones, és necessari crear una cultura de la vocació.

61. PAU VI, Carta Encíclica *Populorum Progressio*, n.15.

62. Cf. JOAN PAU II, *Missatge per la XXXVIII Jornada Mundial d’ Oració per les Vocacions*, 14 de setembre de 2000.

63. BENET XVI, Carta Encíclica *Caritas in veritate* n. 1.

Cultura de la vocació

Actualment tenim el perill que els joves quedin atrapats pel materialisme consumista, que es conformin amb projectes de vida insuficients, o que s'instal·lin en la mediocritat dels bons, aquells que són complidors de les normes però incapaços de seguir la crida a un ideal superior, com és el cas del jove ric.

Si alguna cosa defineix el cor jove és la seva insatisfacció i el seu inconformisme. En el més profund del seu cor, el jove busca el bé i la veritat, desitja viure en la coherència i en la solidaritat. Els joves estan necessitats d'Algú que els cridi pel seu nom a un ideal més gran. I com a complement de les seves aspiracions més pregones, cal promoure una cultura vocacional que connecti amb aquestes inquietuds i pugui ajudar a saciar la seva set de sentit, de felicitat i de compromís. Una cultura que permeti al jove d'avui trobar-se a si mateix, recuperar els valors del silenci, de la contemplació, de la relació d'amistat, de l'amor. Una cultura vocacional que els ajudi a descobrir la grandesa del lliurament i del compromís a través d'un projecte de vida que sigui perdurable.

Aquest marc apropiat de cultura de les vocacions requereix que el misteri de la vocació sigui objecte d'una atenció constant per part de la comunitat cristiana. S'ha de promoure a través de diferents mitjans: en primer lloc, una cadena d'oració contínua, també per mitjà de la reflexió serena i de la pedagogia adient i, finalment, a través de les iniciatives vocacionals més variades. Tot plegat ha d'estar encaminat a crear un clima d'escolta de la veu del Senyor i de recerca de la seva voluntat. Això només serà possible si es dóna el que el beat Joan Pau II va anomenar un *salt de qualitat*, que consisteix en passar d'un plantejament de pastoral vocacional que s'encarrega a uns especialistes concrets, a un altre ben diferent segons el qual es considera un objectiu prioritari de tota la comunitat cristiana.

En la carta apostòlica que va enviar als joves amb ocasió de l'Any Internacional de la Joventut⁶⁴ comença la seva reflexió a partir de la trobada de Jesús amb el jove ric i del diàleg que mantenen tots dos. Distingeix els conceptes de *vocació* i de *projecte*. El projecte l'elabora un mateix mentre que en la vocació hi ha altres factors que intervenen. Ara bé, quan un jove es fa la pregunta: *què em queda encara? què em falta?*, i la fa a les persones que l'acompanyen en el seu camí, se suposa que espera una resposta. I quan el jove es fa aquesta pregunta en el moment de la pregària, és que està preguntant a Déu quin és el seu pla sobre ell, quina és la seva voluntat.

Arribats a aquest punt, "el projecte assoleix el significat de vocació de vida, que Déu confia a l'home com a tasca. Una persona jove, en iniciar el col·loqui amb Crist en l'oració, gairebé desitja llegir el pensament etern que Déu creador i pare té per a ella. En aquell moment es convenç que la tasca que Déu li assigna és confiada completament a la seva llibertat i, al mateix temps, està determinada per diverses circumstàncies interiors i exteriors. La persona jove, noi o noia, tot examinant aquestes circumstàncies, construeix el seu projecte de vida i, a la vegada, reconeix aquest projecte com la vocació a la que Déu la crida"⁶⁵.

Tota vocació cristiana és un do de Déu i té lloc en l'Església. Déu és qui crida, i el camí habitual és que se serveixi de mediacions de persones que acompanyen en el procés i que ajuden en el discerniment. Aquesta mediació s'ha de fer amb honestedat i delicadesa, evitant la temptació de caure en els dos extrems: el *dirigisme* per un costat o la omisió de qualsevol tipus de proposta vocacional, per l'altre. En la tasca de la pastoral vocacional, tots som responsables: Bisbe, preveres, membres de la vida consagrada,

64. Cf. JOAN PAU II, *Carta Apostòlica als Joves y a les noies del món en ocasió de l'Any Internacional de la Joventut*, n. 9; 31 de març de 1985.

65. *Ibidem*.

moviments i associacions, grups vocacionals, etc. La família cristiana té una gran importància i també aquelles persones que intervenen en la formació de nens i joves: els catequistes, els professors, els educadors i els animadors de la pastoral juvenil.

Vocació i vocacions

Si plantejem la vida com una vocació hem de concloure que tots els éssers humans tenen vocació. Plantejar la vida com una vocació significa acceptar la primacia de Déu en l'existència de la persona. La iniciativa és de Déu i la persona correspon amb la seva resposta. La vocació és una crida a portar a terme en la vida el pla de Déu. Des d'un punt de vista teològic, el discurs sobre la vocació s'articula en tres àmbits: vocació a la vida, vocació a la vida en Crist, viscuda en l'Església; vocacions específiques. Per fer comprendre el disseny sobre la persona, Déu se serveix de mediacions, de dons interiors i de les *provocacions* que vénen de la realitat, de la vida mateixa que crida i interpel·la⁶⁶.

La crida a la vida és la primera vocació i procedeix de Déu creador. Per la seva paraula creadora comencen a existir realitats que fins aleshores no existien. Després vindrà la crida a la salvació universal en Crist. La crida a la vida en Crist és personal i inscrita des de sempre en un projecte que el Pare ha previst per a cadascú. Aquesta crida a realitzar la pròpia vida en comunió amb Déu és la suprema realització individual i comunitària de l'ésser humà. La mediació ordinària d'aquesta crida és el Baptisme, que conté un dinamisme que porta vers la santedat i l'apostolat.

La vocació universal i comuna a la vida en Jesucrist i a la santedat en el seu seguiment s'especifica en diverses vocacions laicals⁶⁷ i de

66. SEVERINO DE PIERI, *Vocazione*, en *Dizionario di Pastorale Giovanile*, Torí 1992, pp. 1284-1296.

67. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Christifideles Laici*, Roma 1988, nn. 55-56.

consagració especial, així com en la vocació missionera, com una dimensió transversal comuna a totes les vocacions i estats de vida. D'aquesta manera, el misteri de l'Església actualitza la infinita riquesa del misteri de Jesucrist en la diversitat d'estats de vida i de vocacions. Esdevé com un immens jardí de flors variades, o com una bella simfonia en la que col·laboren múltiples veus i instruments.

Sacerdoci ministerial

El sacerdoci ministerial representa la garantia de la presència sacramental de Crist redemptor al llarg de la història, en els distints temps i llocs. El Bisbe és el principi de comunió a la diòcesi i ha de ser pare, pastor i servidor de tots. L'Església diocesana és una comunitat de fe, de gràcia, d'amor i d'apostolat. Els Bisbes, successors dels Apòstols⁶⁸, reben el ministeri de la guia de la comunitat com a pastors, com a mestres de doctrina i com a sacerdots del culte sagrat.

Els preveres i els diaques són col·laboradors del Bisbe, comparteixen la sol·licitud per l'evangelització i es consagren plenament al servei de l'Església diocesana⁶⁹. El seu ministeri és comunió i col·laboració responsable i necessària amb el ministeri del Bisbe. La seva vida i ministeri són continuació de la vida i de l'acció de Crist i, en conseqüència, han de seguir el seu estil de vida i han de viure les seves actituds. En això consisteix la seva identitat i allí es troba la font del goig de la vida sacerdotal. La celebració de l'Eucaristia és el moment privilegiat per expressar la unió amb Crist i l'entrega als germans.

68. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Dogmàtica *Lumen Gentium*, nn. 20. 24-27.

69. Cf. CONCILI VATICÀ II, Decret *Presbyterorum Ordinis*, nn. 2. 4; JOAN PAU II, Encíclica *Redemptoris Missio*, n. 67; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores Dabo Vobis*, nn. 15-18.

Vida consagrada

Els membres de la vida consagrada⁷⁰ aporten la particularitat de la seva consagració i testifiquen el caràcter escatològic de l'Església. Són testimonis eloqüents del Déu viu en el món. La vida consagrada té un gran significat profètic perquè posa de manifest la primacia de Déu i dels valors evangèlics. En virtut d'aquesta primacia no es pot anteposar res a l'amor personal a Crist i als germans. En el nostre món és urgent un testimoni valent i profètic de les persones consagrades. Un testimoni, en primer lloc, de la primacia de Déu i dels bens futurs, a través del seguiment i de la imitació de Crist.

Els instituts de vida activa porten a terme l'anunci evangèlic, l'acció caritativa i social, l'educació cristiana de nens i joves, la cultura i la solidaritat amb els més pobres i necessitats. Ells fan presents els valors del Regne a través de la vivència de la castedat, la pobresa i l'obediència, amb l'entrega total a Déu i amb plena disponibilitat per a servir a les persones concretes i a la societat, seguint l'exemple del mateix Crist.

Les comunitats de vida contemplativa són un signe de transcendència i de comunió, d'acollida, de diàleg i d'oració. Des de la seva vida comunitària, amb el treball i l'oració incessant, són una font de renovació de la societat i de la història. Són testimonis de Déu i mestres de la fe que ajuden als seus contemporanis a elevar els seus horitzons i les seves expectatives vitals.

Estat de vida laical

El caràcter específic de l'estat de vida laical és la seva condició secular. Són laics⁷¹ tots els fidels incorporats a Crist pel Baptisme,

70. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica Postsinodal, *Vita Consecrata* nn. 84-85; JOAN PAU II, Encíclica *Redemptoris Missio*, n. 69.

71. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Dogmàtica *Lumen Gentium*, nn. 30-32; Decret *Apostolicam Actuositatem*, nn. 1-4; JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica Postsinodal

integrats en el poble de Déu, que exerceixen en l'Església i en el món la missió de tot el poble cristià en la part que els correspon. Els fidels laics viuen en el món implicats en els seus treballs i ocupacions i en les condicions ordinàries de la vida familiar i social: estudien, treballen, estableixen relacions socials d'amistat, culturals, professionals, etc. D'aquesta manera el món es converteix en l'àmbit i el mitjà de la vocació cristiana dels fidels laics.

Els laics contribueixen a la transformació del món des de dins, com el ferment, mitjançant l'exercici de les seves pròpies tasques, guiats per l'esperit evangèlic, posant de manifest a Crist davant dels altres amb la seva paraula i el seu testimoni, amb la seva fe, esperança i caritat. Les imatges de la sal, la llum i el llevat expressen la inserció i la participació dels laics en el món, en la societat i expressen l'originalitat d'aquesta participació. En l'estat de vida laïcal podem dir que es manifesten diverses vocacions, diversos camins espirituals i apostòlics, entre els quals el sorgiment recent de diverses formes d'Instituts seculars⁷².

El matrimoni és un d'aquests camins laïcals, el més comú. El beat Joan Pau II assenyalava bellament en l'exhortació postsinodal *Familiaris Consortio* que Déu ha creat l'home a la seva imatge i semblança, el manté en l'existència, el capacita per estimar i el crida a viure l'amor en la seva vida; més encara, deia que "la revelació cristiana coneix dues maneres específiques de realitzar integralment la vocació de la persona humana envers l'amor: "el matrimoni i la virginitat. Tant l'un com l'altre, en la seva forma pròpia, són una concreció de la veritat més profunda de l'home, del seu "ser imatge de Déu"⁷³.

Christifideles Laici, nn. 2. 3. 9. 14-15; JOAN PAU II, Encíclica *Redemptoris Missio*, nn. 71-74.

72. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica Postsinodal *Christifideles Laici*, n. 56.

73. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica Postsinodal *Familiaris Consortio*, n. 11.

2. L'Església, casa i escola de vocació

El beat Joan Pau II va assenyalar que el gran desafiament del segle XXI consisteix en fer de l'Església la casa i l'escola de la comunió, seguint fidelment la voluntat de Déu i responent a les aspiracions profundes del gènere humà. Per això és necessari viure una espiritualitat de comunió des d'una mirada profunda al misteri de la Trinitat que habita en nosaltres i des de la percepció del germà en la unitat profunda de l'Església⁷⁴.

La vivència de la comunió eclesial facilita la capacitat de la comunitat cristiana per reconèixer i acollir tots els dons de l'Esperit i per acollir la varietat de vocacions. Tots els batejats i confirmats han de ser conscients de la seva responsabilitat i de la seva missió en la vida de l'Església. Per això, la pastoral de les vocacions ha de ser àmplia i profunda, ha d'arribar a tots els llocs i ambients, i ha de propiciar una reflexió sobre la vida i sobre el seu sentit, i desembarcar en la conclusió que cadascú ha de donar la seva resposta personal a la crida de Déu⁷⁵. Per això podem dir que l'Església esdevé també una *casa i una escola de vocació*.

Comunitat cristiana

La missió de l'Església està en continuïtat amb la missió de Crist de proclamar i instaurar el Regne de Déu. Aquesta missió es realitza mitjançant les seves tres funcions, que Ell transmet a l'Església: el seu profetisme, el seu sacerdoci i la seva reialesa. Predicació de la paraula, celebració dels misteris i servei a la comunitat. L'Església existeix i es realitza en les comunitats locals, i es realitza com assemblea litúrgica, especialment en la celebració de l'Eucaristia, però també en l'anunci de l'Evangelí i en l'acció caritativa i social.

La vocació, la crida de Déu, és personal. Déu crida a cadascú pel seu nom, però a la vegada vol que tots arribin a la salvació i a la

74. Cf. JOAN PAU II, Carta Apostòlica *Novo Millennio Ineunte*, n. 43.

75. Cf. *Ibidem*, n. 46.

santificació constituint una comunitat de cridats, un poble. Cada vocació està cridada a néixer i a desenvolupar-se en l'Església. L'Església reuneix en ella totes les vocacions que Déu suscita entre els seus fills. La pastoral té com a finalitat última ajudar a les persones a escoltar la crida del Senyor i a comprometre tota la seva existència en la resposta. La dimensió vocacional és part integrant de la pastoral infantil i juvenil, és a ser com un element transversal de tota la pastoral.

Les comunitats cristianes han de fomentar la cultura de la vocació i el clima espiritual que faciliti l'escolta de la crida de Déu. Per altra banda, han d'acollir les vocacions que Déu va suscitant i les han d'acompanyar en el seu desenvolupament. En definitiva, "la pastoral vocacional té com a subjecte actiu, com a protagonista, la comunitat eclesial com a tal, en les seves diverses expressions: des de l'Església universal a l'Església particular i, anàlogament, des d'aquesta a la parròquia i a tots els estaments del poble de Déu"⁷⁶. Famílies, comunitats parroquials, comunitats religioses, moviments i noves realitats eclesials, constitueixen un àmbit propici per a viure la fe i per crear el clima adient que ajudi a les persones a escoltar la crida de Déu i a donar-hi una resposta.

Celebració de la Litúrgia i pregària personal

La celebració de la Litúrgia i la pregària personal són el primer àmbit per a la vocació i per al descobriment de la crida. Com destaca el papa Benet XVI, Crist "crida a cadascú personalment, i manifesta així que la vida mateixa és vocació en relació amb Déu. Això vol dir que, quan més aprofundim en la nostra relació personal amb el Senyor Jesús, més ens adonarem que Ell ens crida a la santedat mitjançant opcions definitives, amb les quals la nostra vida correspon al seu amor, assumint tasques i ministeris per edificar l'Església"⁷⁷.

76. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis*, n. 41.

77. BENET XVI, Exhortació Apostòlica *Verbum Domini*, n. 77.

Per això és tan important iniciar els joves en la vida de pregària i en la vida sacramental. La pregària és trobada personal amb Déu, diàleg personal, escolta de la seva Paraula. En el silenci de l'oració personal, en la meditació de la Paraula de Déu, en la celebració dels sacraments, el jove creient pot anar descobrint el projecte que Déu té destinat per a ell. Per això cal iniciar els joves en la *lectio divina*, la lectura orant de la Sagrada Escripura. A través dels seus diferents moments —*lectura, meditació, oració, contemplació*—, permet una relació cada vegada més personal amb el Senyor⁷⁸.

L'Eucaristia és la font i culminació de tota la vida cristiana i de tota la vida de l'Església. Com assenyalava el beat Joan Pau II, "en l'encontre amb l'Eucaristia alguns descobreixen que se senten cridats a ser ministres de l'Altar, altres a contemplar la bellesa i la profunditat d'aquest misteri, altres a encaminar la força del seu amor vers els pobres i els febles, i altres també a captar el seu poder transformador en realitats i en gestos de la vida de cada dia. Cada creient troba en l'Eucaristia no només la clau interpretativa de la seva pròpia existència sinó el valor per a realitzar-la i construir així, en la diversitat dels carismes i de les vocacions, l'únic Cos de Crist en la història"⁷⁹.

Acció caritativa i social, i experiències de voluntariat

L'acció caritativa i social de l'Església és també un lloc privilegiat per descobrir la vocació personal. L'Església ha de ser una comunitat d'amor. La caritat és tasca de l'Església i la caritat de l'Església és una manifestació de l'amor de Déu. Segons el papa Benet XVI, aquest amor, que anomenem *caritas*, no és simplement una organització d'ajuda al necessitat, sinó l'experiència necessària de l'acte més profund d'amor personal amb el que Déu ens ha creat, i suscita en

78. Cf. *Ibidem*, n. 86.

79. JOAN PAU II, *Missatge per a la XXXVII Jornada Mundial d'Oració per les vocacions*, 14 de maig de 2000.

el nostre cor la inclinació a estimar⁸⁰. Aquesta dimensió essencial de la vida cristiana i de l'acció pastoral de l'Església convergeix amb les inquietuds pròpies del cor juvenil de fer coses pels altres i de canviar el món.

En l'actualitat molts joves mostren una particular sensibilitat respecte a les persones que encara sofreixen els estralls de la fam i de la malaltia, de la injustícia, o que viuen en la pobresa, en la marginació, en el tercer i quart món. Joves solidaris amb un cor noble que es comprometen a través de múltiples accions de voluntariat i que no estalvien esforços ni sacrificis personals. És important oferir a aquests joves contingut i perspectiva perquè puguin descobrir el sentit més profund d'aquestes accions, perquè es trobin amb ells mateixos, amb els germans i amb Déu. També aquesta és una terra propícia pel descobriment de la vocació.

El voluntariat és expressió de solidaritat, d'altruisme, de generositat. És una contribució al bé comú i a la convivència que requereix un compromís personal i lliure. Els voluntaris no es dediquen simplement a suplir les carències del sistema, sinó que contribueixen a dibuixar el rostre humà i cristià de la societat. Són una espècie d'icones actuals del Bon Samarità, que ajuden al proïsme, que recorden la dignitat humana i que susciten esperança en les persones concretes i en el conjunt de la societat. En el fons, qui estima i serveix gratuïtament a l'altre com a proïsme, viu i actua segons l'Evangelí i pren part en la missió de l'Església⁸¹.

Predicació i educació

En l'exercici de la seva missió profètica, l'Església ha d'anunciar explícitament *l'evangelí de la vocació*. Tots els membres de

80. Cf. BENET XVI, Carta Encíclica *Deus Caritas est*, 2a part.

81. Cf. BENET XVI, *Discurs als dirigents, al personal i als voluntaris de la Protecció Civil Nacional Italiana*, 6 de març de 2010.

l'Església som responsables en la missió evangelitzadora i també en la missió educativa. La dimensió vocacional ha de ser present al llarg de tot el procés educatiu, ja sigui en la família, a l'escola, a la parròquia o en les institucions que es dediquen a l'educació en el temps lliure. És sobretot a través d'aquest exercici d'anunci, de predicació i d'educació que es podrà anar creant una cultura de la vocació.

La família

La família cristiana té una responsabilitat particular en la missió educativa de l'Església i ofereix el marc més adequat per al naixement de les vocacions⁸². L'aprenentatge de la vida comença a la llar, així com les actituds de compartir, de dialogar, de respectar, etc. La llar familiar és també la primera escola pel desenvolupament de la fe i de la pregària. Per això és tan important que la institució familiar compleixi la seva missió portant a terme una educació integral en un clima de sana convivència que estigui animat per l'amor a Déu i als altres. En el sí de la família és on es neixen els primers brots vocacionals que cal acollir i acompanyar amb cura perquè es puguin anar desenvolupant.

Els pares són els principals educadors dels fills, els primers que han d'introduir els elements vocacionals, sempre des d'una perspectiva de fe. Això significa ensenyar que Déu ha creat totes les coses i que ens manté en l'existència; que la vida i la fe són dons seus, que Déu és el centre i el fonament de tot el que existeix. També cal ensenyar que el camí de la vida es recorre tot formant part d'una família més gran, l'Església, i que Déu té un pla per a cada un dels seus fills, i que en el compliment de la voluntat de Déu es troba la màxima realització de l'ésser humà, així com la plenitud i l'alegria.

82. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis*, n. 41.

La parròquia

La parròquia és una comunitat de fidels que es reuneix sobretot a l'entorn de la Paraula de Déu i de l'Eucaristia. En la parròquia se celebra i es transmet la fe i s'ensenya la doctrina cristiana; es viu en comunió, tot compartint els bens amb els germans i ajudant també als necessitats. La parròquia està cridada a ser ferment evangelitzador en la societat actual i a mantenir la seva funció de cohesió i integració social que ha desenvolupat al llarg de la història. Ha de ser com una gran família que comparteix el que té, com una casa oberta a tothom, com una font enmig de la plaça que ajuda a calmar la set material i la set de Déu, com deia el beat Joan XXIII⁸³.

La pastoral vocacional ha de ser una de les prioritats en totes les parròquies. El tema de la vocació ha de ser un element transversal que ajudi a les persones en el coneixement d'elles mateixes i en la recerca de la voluntat de Déu. En les parròquies es poden aplicar amb amplitud i profunditat els principis generals de la pastoral vocacional que recull el document *Noves vocacions per a una nova Europa*, quan afirma que la pastoral vocacional és la perspectiva originària de la pastoral general, més encara, és la vocació de la pastoral; és gradual i convergent, general i específica, universal i permanent, personalitzada i comunitària. En definitiva, la pastoral vocacional és la perspectiva unitària-sintètica de la pastoral⁸⁴.

L'escola

L'escola és l'àmbit específic en el qual els infants i els joves accedeixen a la cultura i poden desenvolupar les seves facultats intel·lectuals. D'altra banda, a l'escola es realitza la preparació per a la vida professional i s'ensenya el sentit dels valors que estan

83. HENRI FESQUET, *Las florecillas del Papa Juan*, Barcelona 1964, p. 166.

84. Cf. OBRA PONTIFICIA PARA LAS VOCACIONES ECLESIASTICAS, *Nuevas vocaciones para una nueva Europa*, Roma 1997, n 26.

presents a la societat. També es fomenta la relació amb els altres, la socialització, la convivència i la tolerància. En aquest context cal oferir als infants i als joves un itinerari de formació escolar que no es redueixi a la consecució de títols acadèmics. És necessari que, en el marc d'una formació integral, se'ls orienti vers la recerca del sentit de la seva existència, cap al bé i la veritat, a la construcció positiva tant de la vida com d'ells mateixos, a una integració de la fe en la vida.

L'Escola Catòlica, en particular, és un lloc pedagògic favorable a la pastoral vocacional ja que la seva mateixa comunitat educativa reflecteix la diversitat i complementarietat de les vocacions en l'Església. "En aquesta línia, l'Escola Catòlica se sent interpel·lada a guiar els alumnes vers el coneixement d'ells mateixos, de les seves pròpies aptituds i dels propis recursos interiors, per a educar-los a aprofitar la vida amb sentit de responsabilitat, com a resposta quotidiana a la crida de Déu. Actuant així, l'escola catòlica acompanya els alumnes a opcions de vida conscients: a seguir la vocació del sacerdoci o a una vida d'especial consagració, o bé a realitzar la pròpia vocació cristiana en la vida familiar, professional i social"⁸⁵.

Altres àmbits

A més de la família, l'escola i la parròquia, molts nens i joves passen bona part del seu temps lliure en activitats esportives i lúdiques o en diferents àmbits del món de la universitat, de la cultura, de l'acció social, etc., que suposen tot un desafiament per a la nostra pastoral juvenil i vocacional. Amb la paraula cultura s'indica, en sentit general, tot allò amb què l'ésser humà desenvolupa les seves qualitats espirituals i materials, perfecciona la creació, fa més humana la vida social i, finalment, a través del temps, expressa, comunica i conserva

85. CONGREGACIÓN PARA LA EDUCACIÓN CATÓLICA, *Educación juntos en la Escuela Católica*, Roma, 8 de setembre de 2007, n. 40.

en les seves obres grans experiències espirituals i aspiracions perquè serveixin i puguin ajudar a tot el gènere humà.⁸⁶

Hi ha moltes entitats de confessionalitat cristiana i altres d'inspiració cristiana que es dediquen al voluntariat, a l'animació sociocultural i a l'educació en el temps lliure a través de pedagogies concretes inspirades en l'humanisme cristià, i que congreguen a gran quantitat de nens, adolescents i joves. Molts dels aspectes que es treballen en el servei als altres, especialment als més necessitats, el compromís en la construcció d'un món millor i també l'educació en l'ideal cristià, són terreny abonat per a la proposta vocacional. És convenient prendre la iniciativa i impregnar de cultura vocacional les línies de formació i els seus diferents plantejaments.

3. Línies de força en la pastoral vocacional

Podríem assenyalar algun punts de força, alguns aspectes de particular importància en aquests moments per a la pastoral vocacional. Dos es refereixen a l'àmbit personal: el testimoni de paraula i de vida, i la direcció espiritual; l'altre es refereix a la importància d'un Pla Diocesà de pastoral vocacional.

Testimoni

El Missatge del papa Benet XVI per a la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions de l'any 2012, portava un títol que interpel·lava a fons: *El testimoni suscita vocacions*. En el marc de la celebració de l'Any Sacerdotal, el Papa posava de relleu que el testimoni personal i comunitari dels que ja han respost a la crida del Senyor en el ministeri sacerdotal i en la vida consagrada té una gran importància en el treball de pastoral vocacional. Déu se serveix del testimoni dels sacerdots per a suscitar vocacions sacerdotals i

86. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Pastoral *Gaudium et Spes*, n. 53.

religioses. I destaca tres aspectes de la vida del prevere que tenen una particular força testimonial: l'oració, l'amistat amb Crist; viure amb alegria la donació de si mateix a Déu i als germans; viure la comunió en l'amor⁸⁷.

El testimoni de paraula i de vida dels sacerdots és el factor principal en la tasca de suscitar vocacions sacerdotals tal com havia senyalat el beat Joan Pau II en l'exhortació apostòlica *Pastores dabo vobis*: "La vida mateixa dels preveres, la seva entrega incondicional al ramat de Déu, el seu testimoni de servei amorós al Senyor i a la seva Església –un testimoni segellat amb l'opció per la creu, acollida en l'esperança i en el goig pasqual–, la seva concòrdia fraterna i el seu zel per l'evangelització del món, són el primer factor i el més persuassiu de fecunditat vocacional"⁸⁸.

El mateix es pot afirmar de la vida consagrada. La força del seu testimoni en la vivència dels consells evangèlics és un exemple per a tots els membres de la comunitat cristiana a respondre a la pròpia vocació. Monjos i monges, en els seus monestirs de vida contemplativa; religiosos i religioses de vida activa, en les seves comunitats, dedicats a apostolats molt diversos dins l'Església; membres dels instituts seculars, que actuen amb especial inserció enmig del món, on viuen també la seva consagració a Déu. Tots ells ofereixen un admirable testimoni d'entrega, del seguiment radical de Crist, de la primacia absoluta de Déu en la seva vida i en la història, de portar a terme el seu compromís baptismal, cadascú segons el carisma que ha rebut de l'Esperit Sant.

En les trobades i reunions amb joves, quan un bisbe o un capellà parlen del tema de la vocació, sovint es produeix una reacció a la defensiva perquè sembla que ens disposem a fer

87. Cf. BENET XVI, *Missatge per a la XLVII Jornada Mundial d' Oració per les vocacions*, 25 d'abril de 2010.

88. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis*, n. 41.

propaganda perquè alguns dels presents entrin al seminari o a algun noviciat. Això és degut a què encara som deutors d'una mentalitat que associa la paraula vocació a sacerdoci o a vida consagrada. Però sabem perfectament que el matrimoni és una vocació específica, una crida de Déu en l'Església per un camí concret, un camí de santificació i de testimoni. És Déu mateix l'autor del matrimoni i Crist l'ha beneït i l'ha elevat a sagrament de la Nova Aliança⁸⁹.

Testimoni de les diverses vocacions

Els esposos cristians segueixen la seva vocació específica a través d'un camí propi, mitjançant un compromís de fidelitat en l'amor. També han de compartir la vida en comunió i recolzar-se mútuament al llarg de tota la vida i formar els fills en la doctrina cristiana i en les virtuts evangèliques. D'aquesta manera ofereixen l'exemple d'una existència compartida en comunió de vida i amor, col·laboren en la fecunditat de l'Església i es converteixen en testimonis de l'amor de Déu enmig del món⁹⁰.

Déu crida a cadascú per un camí concret. El Senyor cridarà els infants i els joves al sacerdoci, a la vida consagrada o al matrimoni. És ell qui té la iniciativa i qui es vol servir de mediacions. És important que els casats transmetin el goig de la seva unió amb Déu a través d'un camí de santificació en el sagrament del matrimoni i en la col·laboració amb Déu per portar nous fills seus al món. Cal que els sacerdots i els consagrats transmetin l'alegria i la bellesa d'una vida consagrada a Crist en totalitat, al servei de l'Evangeli i dels germans, amb un testimoni definit de paraula i de vida, que ho comprèn tot, que ho omple tot, i que en els seus mateixos signes externs manifesta la seva total consagració a Déu.

89. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Pastoral *Gaudium et Spes*, n. 48.

90. Cf. CONCILI VATICÀ II, Constitució Dogmàtica *Lumen Gentium* n. 41.

Direcció espiritual

En definir el perfil del jove cristià d'avui, ja ens hem referit a la direcció espiritual, i ara ho farem des de la perspectiva de la pastoral vocacional. En principi, la direcció espiritual és una ajuda en el camí de la vida espiritual per a tots els fidels. Quan es posa en pràctica, s'acostuma a produir un creixement en la vida de fe, també s'incrementa l'esperit apostòlic i igualment broten vocacions per als diferents estats de vida. No es tracta només d'una formació personalitzada o una consulta sobre els dubtes en temes doctrinals, sinó més aviat de la vida espiritual, de la vida de fe, esperança i amor, que és sempre de participació trinitària. Aquesta atenció a la vida espiritual dels fidels, guiant-los també en el discerniment vocacional, és actualment una prioritat pastoral⁹¹.

L'Església orienta a cada un dels fidels a descobrir i a viure la pròpia vocació i, en conseqüència, procura suscitar en els infants, adolescents i joves el desig de complir la voluntat de Déu. Per a això és necessari continuar recuperant la gran tradició de l'acompanyament espiritual individual, una praxi que ha donat grans fruits de santedat i apostolat al llarg de la història de l'Església i que és exercida per sacerdots i també per fidels laics⁹². En definitiva, l'objectiu de la direcció espiritual consisteix a ajudar a les persones a progressar en la vida espiritual, a desenvolupar la seva relació amb Déu, a créixer en la seva santificació personal i a discernir la voluntat de Déu per mitjà de l'acompanyament i el consell.

Importància per al discerniment

El cardenal Montini, futur papa Pau VI, tot referint-se a la pastoral amb els joves, en un text preciós que va recollir *Pastores dabo vobis*,

91. Cf. CONGREGACIÓ PER AL CLERGAT, *El sacerdot, confessor i director espiritual, ministre de la misericòrdia divina*, Roma, nn. 66.69.71, 9 de març de 2011.

92. Cf. JOAN PAU II, *Pastores dabo vobis*, n. 40; CONGREGACIÓN PARA EL CLERO, *El sacerdot, confessor i director espiritual, ministre de la misericòrdia divina*, Roma, nn. 64-82, 9 de març de 2011.

destacava com aquesta atenció i acompanyament espiritual té molta importància a l'hora de discernir la pròpia vocació específica: “La direcció espiritual té una funció molt bella i podríem dir que indispensable per a l'educació moral i espiritual de la joventut que vulgui interpretar i seguir amb absoluta lleialtat la vocació, sigui quina sigui, de la pròpia vida; conserva sempre una importància beneficosa en totes les edats de la vida, quan, juntament a la llum i la caritat d'un consell piadós i prudent, es busca la revisió de la pròpia rectitud i l'alè pel compliment generós dels propis deures. És un mitjà pedagògic molt delicat però de gran valor; és art pedagògic i psicològic de greu responsabilitat per qui l'exerceix; és exercici espiritual d'humilitat i de confiança per qui la rep”⁹³.

Sobre la importància i l'actualitat de la direcció espiritual, el papa Benet XVI assenyalava recentment que “l'Església segueix recomanant la pràctica de la direcció espiritual, no només als qui desitgin seguir el Senyor de prop, sinó a tots els cristians que vulguin viure amb responsabilitat el seu Baptisme, és a dir, la vida nova en Crist. De fet, tots, i de manera molt especial els qui han acollit la crida divina a seguir-lo més de prop, necessiten ser acompanyats personalment per un guia segur en la doctrina i expert en les coses de Déu; un guia que pugui ajudar a evitar subjectivismes fàcils, posant a disposició el seu bagatge de coneixements i experiències personals en el seguiment a Jesús”⁹⁴.

En el fons, es tracta d'establir una relació personal d'intimitat i confiança semblant a la que el Senyor mantenia amb els apòstols, que és imprescindible perquè s'arribi a aquest camí d'acompanyament i direcció⁹⁵. La presència i la dedicació del sacerdot en els

93. J. B. MONTINI, *Carta pastoral sobre el sentit moral*, 1961.

94. BENET XVI, *Discurs a la Comunitat de la Facultat Teològica Pontifícia Teresianum*, 19 de maig de 2011.

95. Cf. *Ibidem*.

grups d'apostolat, en les escoles i altres àmbits pastorals, és del tot necessària perquè s'arribi a una direcció espiritual fructífera.

Pla Diocesà de pastoral vocacional

En l'Església totes les vocacions han de ser valorades i cuidades amb molta atenció de manera que cada persona pugui desenvolupar la seva vida cristiana pel camí concret que Déu li assenyala. Per això la pastoral vocacional ha de ser un compromís de tots els membres de l'Església. No es tracta només d'un complement o d'un aspecte secundari. Al contrari, és una activitat pastoral inserida en la pastoral general. La pastoral vocacional té com a protagonista la comunitat eclesial en les seves diverses expressions, i la dimensió vocacional sempre ha d'estar present en tot el treball de la pastoral ordinària⁹⁶.

Per això és convenient que cada diòcesi tingui un Pla Diocesà de Pastoral Vocacional per promoure les vocacions sacerdotals, religioses i laïcals en tots els àmbits: diòcesi, parròquies, famílies, moviments i associacions, centres formatius, entitats d'educació en el temps lliure, comunitats religioses. D'altra banda tots estem compromesos en aquesta tasca: bisbe, preveres, membres de la vida consagrada, laics, famílies cristianes, grups vocacionals, catequistes, professors, animadors de pastoral juvenil, militants de moviments i membres d'associacions. Tots amb l'objecte comú de suscitar, acollir i acompanyar les vocacions que sorgeixin en la família diocesana i de coordinar i promoure iniciatives vocacionals.

El Pla Diocesà de Pastoral Vocacional haurà de desenvolupar la seva acció amb l'objectiu d'impulsar la pastoral vocacional, de manera que impregni de forma capil·lar els diversos àmbits i continguts de la pastoral general de l'Església. El fonament i l'activitat principal serà l'oració per les vocacions. Haurà de difondre els fonaments i els criteris de la cultura de la vocació en els diferents àmbits formatius.

96. Cf. JOAN PAU II, Exhortació Apostòlica *Pastores dabo vobis*, nn. 34. 41.

Contemplarà també l'organització d'esdeveniments vocacionals i la participació en els esdeveniments de la pastoral juvenil. Per últim, procurarà especialment mostrar la bellesa del testimoni d'una vida que respon amb radicalitat a la crida del Senyor per diferents camins.

Pregària i esdeveniments vocacionals

La pastoral vocacional es fonamenta sobre la pregària, perquè tota vocació és un do de Déu, que cal demanar humilment en l'oració. Aquesta pregària per les vocacions està molt unida al testimoni que han d'oferir les persones que ja han respost a Déu per diferents camins, i també al discerniment que s'ha d'anar realitzant des de la direcció espiritual i des de la formació que es va adquirint.

En els evangelis de sant Mateu i sant Lluc trobem una recomanació explícita de Jesús a pregar per les vocacions: "La collita és abundant, però els segadors són pocs. Pregueu, doncs, a l'amo dels sembrats que envii segadors als seus sembrats" (Mt 9, 37-38). Jesús exhorta a l'oració i ens dóna exemple, un exemple que s'ha seguit al llarg de la història de l'Església. Més recentment, des que el servent de Déu Pau VI va instaurar, el 1963, la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions, hi ha més consciència d'aquesta necessitat i se li dóna més importància.

Actualment també tenen una importància particular els esdeveniments locals, nacionals o internacionals, que són ocasió de trobada entre els joves i, per tant, també de crida. Els joves tenen com una mena d'instint innat d'estar junts, de trobar-se, de compartir. En el marc de la coordinació i desenvolupament de la pastoral juvenil i de la pastoral vocacional, és necessari oferir activitats que des d'una adequada organització i amb els continguts pertinents, facilitin la trobada amb un mateix, amb l'Església i amb Déu, i ajudin a la reflexió sobre la vida, el futur i la voluntat de Déu.

Des de les Jornades Mundials de la Joventut fins a les trobades organitzades a nivell parroquial, passant per les diocesanes,

interdiocesanes i els que porten a terme les diverses congregacions, moviments i realitats eclesials, són moltes les experiències positives que es van constatant. És molt important que des de la pedagogia de la peregrinació es tingui cura dels tres temps: la preparació, la realització i la continuïtat. La preparació ha de ser acurada i ha d'incloure els diferents elements materials, espirituals i personals. La realització s'ha de viure amb intensitat, amb força, amb profunditat, amb obertura de la ment i el cor a la gràcia de Déu. La continuïtat ha d'estar ben orientada per facilitar que la persona pugui seguir el seu procés de vida cristiana i vocacional en un marc comunitari. L'oració i l'acompanyament personal han d'estar presents al llarg de tots tres temps.

Conclusió

Les JMJs formen part del Projecte Pastoral de l'Església i poden oferir una gran ajuda, tant a la pastoral juvenil com a la pastoral vocacional de l'Església perquè són una important força de renovació i ajuden a consolidar alguns elements de la pastoral ordinària⁹⁷.

El primer element seria descobrir el valor de la *trobada*, del *compartir*, d'eixamplar les perspectives i els horitzons, que de vegades queden reduïts al petit grup o com a màxim als grups de la parròquia o d'un moviment eclesial concret. La trobada que es produeix a la JMJ expressa la catolicitat, la universalitat de la gran família que és l'Església, on tots ens hem de conèixer i de reconèixer, acceptar-nos i estimar-nos des de la diferència de carismes, de sensibilitats, d'accents culturals, etc. Trobada amb Crist i amb l'Església, trobada amb un mateix i amb els altres.

Per altra banda, a partir de les JMJs s'han anat superant certs complexos a l'hora de plantejar la *santedat* com l'ideal per als joves, com la perspectiva de la pastoral juvenil. I, de la mateixa manera, subratllar la necessitat de l'oració, de la Paraula de Déu i de la vida sacramental. Els Pontífexs Joan Pau II i Benet XVI ens han insistit especialment en dos sagraments que tenen un pes determinant en la vida de la fe: l'Eucaristia i la Reconciliació. Cal ajudar els joves a descobrir l'Eucaristia com la font i la culminació de la vida cristiana i

97. Cf. P. ERIC JACQUINET, Encuentro Internacional sobre las JMJ "Sydney 2008 - Madrid 2011", *Elementos de reflexión fundamentales sobre las JMJ y la pastoral juvenil*, n. 13.

eclesial, i el sagrament de la Reconciliació com a trobada amb Crist que allibera de l'esclavatge del pecat.

Des d'aquesta vida nova en Crist el jove *esdevé evangelitzador* dels seus coetanis. En aquestes trobades queda ben palès que els joves han de ser testimonis de Jesucrist en el tercer mil·lenni. Testimonis autèntics que han vist, han experimentat i han comunicat la seva pròpia experiència. I la comuniquen amb un estil alegre i esperançat, convençut i convincent. Aquesta missió en el món la porten a terme amb confiança perquè el Senyor ressuscitat fa camí amb ells, perquè Crist ressuscitat està present en l'Església: "Jo sóc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món" (Mt 28, 20).

La Jornada Mundial de la Joventut s'ha convertit en una espècie de *laboratori de la fe*, segons l'encertada expressió del beat Joan Pau II, i podríem dir que també es pot convertir en un laboratori de la vocació, ja que l'element transversal del nostre treball, tant en la pastoral juvenil ordinària com en la JMJ, consisteix en què els joves arribin a plantejar-se la seva vida com una vocació. Per altra banda, és una dada fàcilment constatable que des de les JMJs han sorgit moltes vocacions al sacerdoci, a la vida consagrada i al matrimoni.

També cal recordar que la JMJ ha tingut molta *influència en els Bisbes* en el sentit que ha crescut entre ells l'exemple de proximitat, d'espontaneïtat, de contacte directe amb els joves que tenia el beat Joan Pau II, i això els ha ajudat a implicar-se més directament en la pastoral juvenil amb un estil més proper i cordial, i els ha portat a promoure iniciatives a nivell diocesà i nacional. El sant pare Benet XVI continua oferint, en la mateixa línia, un exemple admirable. El mateix cal dir de tants bisbes, sacerdots, religiosos i nombrosos laics que treballen com agents de pastoral juvenil. En aquest sentit s'ha produït una mena de sotragada dinamitzadora i evangelitzadora en tota l'Església.

Com a conclusió final, podem destacar tres elements fonamentals de la *pastoral juvenil* i de la *pastoral vocacional* que són com el

resum del que hem exposat: en primer lloc, conèixer i acompanyar els joves en la seva vida, que és un camí de peregrinació, dialogar i confiar en ells; en segon lloc, respondre a les seves inquietuds plantejant-los un ideal de perfecció, tot propiciant l'encontre personal amb Crist, l'única Persona que sadollarà la seva set d'infinit, l'únic ideal que omplirà de plenitud les seves existències; en tercer lloc *ajudar-los a comprometre les seves vides* amb generositat a través del camí que Déu els mostri, ja sigui el sacerdoci, el diaconat, la vida consagrada o el matrimoni.

Que Maria, Mare i Mestra sigui la nostra guia en aquest pelegrinatge.

Terrassa, 19 de Març de 2012, Dia del Seminari.

+ JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES,
Bisbe de Terrassa

